

Enfarina't

LLIBRE OFICIAL DE LES FESTES
D'HIVERN D'IBI

Número 19 - Desembre 2023 - Gener 2024

Concurs de Tapas 2022. Premi al millor grup infantil de Tapats. Fotografia de Vicent Pérez Belda.

Concurs de Tapas 2022. Premi al millor grup de Tapats. Fotografia de Vicent Pérez Belda.

Concurs de Tapats 2022. Premi individual al millor Tapat. Fotografia de Vicent Pérez Belda.

TAULA DE LES FESTES D'HIVERN D'IBI

Regidoria de Tradicions, Associació Reis Mags, Arxiu Municipal d'Ibi, Enfarinats, Oposició, Dansà de Fadrins, Dansà de Casats, Castell Vermell, Sonet, Vestidores i Pentinadores, Monitors, Vocals, AFIBI i Grup de Danses d'Ibi.

ENFARINAT Revista Oficial de les Festes d'Hivern d'Ibi 2023 - 2024

Edita: Ajuntament d'Ibi. Regidoria de Tradicions - Dipòsit Legal: A 787-2012

Coordinació de la revista: Carlos Asensio Alal, María José Martínez Tribaldos, Joan Josep Sarrió i Aznar i Vicente Tamarit Ruíz.

REVISIÓ LINGÜÍSTICA: Eva Galera Verdú

Disseny, maquetació i direcció d'art: Estudio ARILO

Foto portada: "Enfarinats". XII Concurs Fotogràfic de les Festes d'Hivern d'Ibi. Fotografia de Jesús García Orihuela.

"Les fotos, textos i dibuixos d'aquesta revista no podran ser reproduïts, ni total ni parcialment sense el permís previ dels seus autors".

L'Equip de Redacció no se'n fa responsable de les afirmacions emeses pels autors dels articles.

Índex Enfarina't

Cartell anunciador de les Festes d'Hivern d'Ibi 2023 - 2024.	2
Saluda de l'Alcalde d'Ibi. Sergio Carrasco Martínez.	3
Saluda del Regidor de Tradicions d'Ibi. Joan Josep Sarrió i Aznar.	4-5
Saluda de l'Alcalde de Festes.	6-7
Pregó de les Festes d'Hivern d'Ibi 2022-2023. Pedro Martos Torregrosa.	8-11
"40 Aniversari de La Taula de les Festes d'Hivern d'Ibi". María José Martínez Tribaldos. Arxiu Municipal d'Ibi.	12-17
Article de la Dansà de Fadrins 2022.	18-19
Article dels Enfarinats d'Ibi.	20-21
Article del Grup de l'Oposició.	22-23
Premis del XV Concurs Fotogràfic de les Festes d'Hivern d'Ibi 2022 - 2023.	24-29
"Que no pare aquesta festa!". Dansà de Casats 2022 - 2023.	30-31
"Som dansà, som fadrins!". Dansà de Fadrins 2023.	32-33
Article del Col·lectiu de Vestidores i Pentinadores.	34-35
"Canta i balla, 45 anys de la seua gravació". Sonet d'Ibi.	36-37
"Molt més que ballar". Grup de Danses d'Ibi.	38-41
Presentació del joc de taula "Enfarina't". Associació Educativa i Cultural Blue Beehive d'Ibi.	42-43
"Festes vives, Festes de fadrins i fadrines". Carlos Asensio Alal.	44-47
"L'arbre d'Ibi". Álvaro Romo Miñano.	48-49
"A la segunda va la vencida". Saluda del President de l'Associació Reis Mags. Vicente Tamarit Ruíz.	50-51
"Recuerdos del Herald Real de Ibi". Herald 2023.	52-53
"Crónica Real". Reis Mags 2023.	54-55
"A la reialesa des de la servitud". Patges Reials 2023.	56-59
"Grabados de antaño. Soñando con los Reyes Magos". Carlos Cremades Marco.	60-61
"Los Magos de Oriente". José María Ramírez Mellado.	62-65
"Porvenir". Benedicto Ripoll Belda.	66-69
Esdeveniments de la Festa.	70-75
In Memoriam.	76-77
La festa en el record.	78-79
Cançoner de Mariola. Grup de danses d'Ibi.	80-81
Guió d'actes de les Festes d'Hivern d'Ibi 2023 - 2024.	82-86
Concurs de Cartells de la Cavalcada dels Reis Mags, 2024.	88-89

IBI FESTES D'HIVERN

DEL 15 DE DESEMBRE
AL 6 DE GENER

Cartell anunciador de les Festes d'Hivern d'Ibi 2023 - 2024.

Saluda

DE L'ALCALDE D'IBI

Sergio Carrasco Martínez

Celebrar i viure amb intensitat les festivitats locals i les tradicions és símbol d'estima, també de gaudiment i d'alegria, però, sobre tot, d'estima per Ibi. Han arribat les Festes d'Hivern 2023 i són les meues primeres festes com alcalde de la localitat. Tan úniques com són, les celebraré i viuré amb emoció des de la primera plana que m'ofereix l'oportunitat del càrrec.

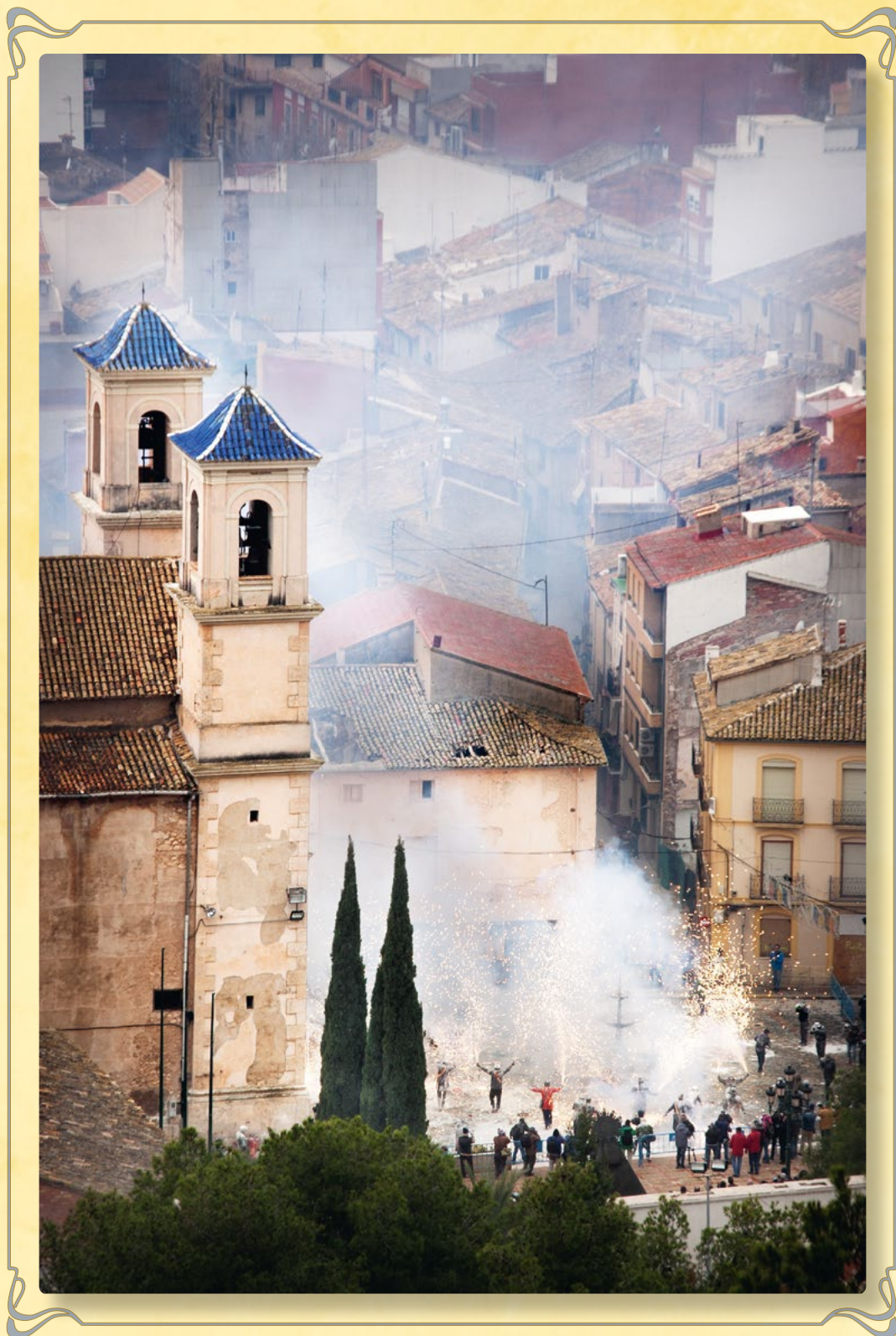
Un any més, seran benivolgudes per la ciutadania iberuda, perquè amb elles no sols es reflecteix la història de la localitat, que és molta i molt bonica, sinó també la implicació d'un poble perquè no desaparega l'essència que les envolta, així com l'esforç i el treball que es posa durant l'any perquè, quan arriben, tornen a ser especials. Moltes gràcies per fer-ho possible a totes les persones que estimen Ibi i les seues Festes d'Hivern: les danses, el sonet, la música tradicional, pentinadores i vestidores, els Tapats i els Enfarinats, els Reis Mags, els Paqueters Reials, la màgia del Nadal... perquè sense la seua ànima no lluirien com sempre ho fan.

Per això, el meu agraïment a la Taula d'Hivern, encarregada de l'organització dels actes; a l'Associació Reis Mags, per fer realitat els somnis de majors i menuts; a les persones responsables de les dues parròquies a Ibi; a la Dansa de Fadrins i Casats 2023, pel seu gran compromís amb les festes; als Enfarinats, per la seua nota de rebellia i color; al Taller de Música Castell Vermell i al Sonet, perquè sense ells, què dir, les festes no tindrien so. En definitiva, gràcies a totes eixes persones que ajuden de qualsevol manera a què cada detall estiga preparat per a uns dies d'hivern que vivim amb calidesa i a tot el públic que les fa reviure. Espere de tot cor que enguany ens emocionen tant com ho fa sempre.

Vos desitge a tot el poble d'Ibi un bon Nadal i unes meravelloses Festes d'Hivern.

Sergio Carrasco Martínez

Alcalde d'Ibi

*"Des de Santa Llúcia". Fotografia de Francico Javier Fernández Satoca.
X Concurs Fotogràfic de les Festes d'Hivern d'Ibi.*

Saluda

DEL REGIDOR DE TRADICIONS

Joan Josep Sarrió Aznar

“DE NOSALTRES DEPÉN, QUE EL PAS DEL TEMPS NO DESFAÇA EL QUE TANT A COSTAT FER,
DE NOSALTRES DEPÉN, QUE TOT CONTINUE I QUE LES FESTES D’HIVERN
PERDUREN EN EL TEMPS I FORMEN PART DE LA NOSTRA HISTÒRIA”

En aquestes primeres paraules com a regidor, si vos dic la veritat, en trobe “raro”, perquè mai havia estat a este costat de la festa. Fora de bromes, sí que m’agradaria fer una xicoteta reflexió de la situació actual i l’estat de salut de les nostres estimades Festes d’Hivern:

Des de temps immemorial, el poble d’Ibi ha conservat les tradicions dels nostres avantpassats i s’ha sentit orgullós cada Nadal, quan venien les Danses, de vorer com fadrins i fadrines, adquirien el compromís de ballar aquells vells balls, que de generació en generació, s’havien transmès de pares a fills.

Hui en dia sabem que les Festes d’Hivern, són molts més que les Danses, i per sort altres elements de la festa tenen una salut envejable, com és tot el referent als Reis Mags, amb una associació forta i compromesa. Però per altre costat, els temps moderns en els quals ens ha tocat viure, on preval la immediatesa i la facilitat, ens porta a fer que elements com són les dansades o la pólvora, estiguen en moments complicats. Que estic segur que entre totes i tots podrem superar i podrem demostrar i demostrar-nos, que les tradicions del nostre poble tenen futur.

Per acabar, m’agradaria recordar a totes i tots els regidors i regidores que m’han precedit en el càrrec, igual que a totes i tots aquells que de forma altruista, han format part de la Taula de Festes d’Hivern, esperem estar a l’altura, Regidor i Taula, de qui ens han precedit.

I al poble d’Ibi, demanar que aquests dies tan entranyables i familiars, isquen als carrers i donen suport amb la seua presència, als protagonistes de la festa; Pregoner-a, Fadrins i Casats, Tapats, Amantats i Enfarinats, Castell Vermell i Sonet i a l’Herald i Ses Majestats els Reis Mags d’Orient. I que totes i tots junts fem que les Festes d’Hivern, cada any siguen un poquetet millors.

Bon Nadal i Bones Festes d’Hivern.

Joan Josep Sarrió i Aznar “Sarri”
Regidor de Tradicions

"Processó de Santa Llúcia". Fotografia de José Esteve Pla.
VI Concurs fotogràfic de les Festes d'Hivern d'Ibi.

Saluda

DE L'ALCALDE DE LES FESTES D'HIVERN

Rafael Miró Peidró

Balladors i balladores, poble d'Ibi: Aquest és el meu primer any com a Alcalde de les Festes d'Hivern. Tot el meu agraïment a Juan Valls pels seus anys de dedicació a les nostres festes i espere que, la meua experiència complisca les expectatives necessàries per a desenvolupar el càrrec d'Alcalde. Recorde gratament quan vaig eixir de ballador que, allà on anàvem, tendriem sempre a Juan Valls pendent de nosaltres.

Per endavant, demane disculpes pels errors que puga cometre o detalls que s'escapen del meu control.

La meua més sincera enhorabona a la Dansà de Fadrins i de Casats per la seua implicació en la festa, la comprensió i l'esforç per aconseguir que tots puguem complir els horaris i els recorreguts establits.

Que Santa Llúcia encamine a tots els components de la Taula de les Festes d'Hivern: Fadrins, Casats, Vestidores i Pentinadores, Coordinació de la Revista Enfarina't, Regidoria, Enfarinats, Sonet, Oposició, Vocals, Castell Verell, Associació Reis Mags i Paqueters en els respectius càrrecs i treballs.

Gaudim de les nostres Festes d'Hivern.

Rafael Miró Peidró
Alcalde de les Festes d'Hivern

*Autoritats i familiars acompanyant a Pedro Martos, pregoner de les Festes d'Hivern d'Ibi 2022-2023.
Fotografia de Vicente Pérez Belda.*

Moments del Pregó de les Festes d'Hivern d'Ibi 2022-2023. Fotografia de Vicente Pérez Belda.

Pregó de les Festes d'Hivern 2022 - 2023

PEDRO MARTOS TORREGROSA

Bona nit a les autoritats locals, als membres de la Taula de les Festes d'Hivern, i a totes les persones que, arribades aquestes dates ens reunim ací per a donar inici a les tradicionals festes d'hivern d'Ibi.

El meu enorme agraïment als qui m'han oferit l'oportunitat d'ostentar aquest càrrec de Pregoner 2022-2023.

En principi vull tindre un record molt especial per a totes les persones que la pandèmia ens ha allunyat d'elles, des d'ací la nostra abraçada al cel.

És cert que, gràcies al treball que tinc la sort de realitzar des de fa ja 35 anys, he tingut l'oportunitat de conèixer a moltes persones de tots els àmbits de la societat Ibense. Persones de les quals continue aprenent molt, especialment d'aquesta festa.

Amb el pas dels anys els mitjans de comunicació, igual que tot, ens anem renovant i modernitzant, de tal forma que el nostre treball es fa molt més ràpid i eficaç. Però l'essència de la nostra labor és i serà sempre, la de mantindre als que esteu en aquest cas, a l'altre costat de la ràdio entretingut, que el seu dia a dia siga el més agradable possible a través de la música, els programes, les entrevistes, els concursos i, en definitiva, el servei públic, la informació veraç i imparcial. La informació que sorgeix del poble, les notícies que cada dia es produeixen, unes bones i altres, desgraciadament, no tan bones.

Soc ací en aquest balcó representant a una emissora de ràdio local que porta caminant 35 anys. Anys de moltes experiències i aprenentatge. També de molts companys i companyes amb els quals he compartit la meua passió per la ràdio. A tots, la meua gratitud i afecte.

Sempre he seguit d'una forma molt especial aquesta festa que hui arranca d'una forma normalitzada o amb una mirada diferent de les que ens han precedit recentment. Unes festes a les quals sempre, des de Ràdio Ibi busquem donar-li eixa mirada especial, que la fa més nostra, que la identifica com les nostres festes d'hivern, la nostra cultura, la nostra tradició i les nostres arrels.

Fa un temps que Ràdio Ibi forma part de la Xarxa d'Emissores Municipals de la Comunitat Valenciana, i en breu ho serà també de la Federació Estatal d'Emissores Municipals. I tot amb la idea que la comunicació de proximitat de les emissores locals, la informació del nostre poble es conega també per tots els llocs del món. No dubteu, que aquestes celebracions formen i continuaran formant part de tota eixa informació local que continuarem transmetent al nostre poble, Ibi, i al món sencer.

Ara arriben aquests dies especials en els quals les festes d'hivern s'obrin un buit perquè la nostra cultura popular ens òmpliga d'orgull, el folklore local ens done l'alegria que aquest poble sempre ha sabut repartir.

Hem de saber transmetre als més xicotets aquesta festa, ells són els encarregats d'agafar el testimoni de la mateixa des de la pròpia escola.

Per això és un dia molt important per a Ibi. Hui és el primer de molts dies de festes d'hivern que tenim per davant. No m'agradaria deixar-me a ningú sense nomenar des d'aquest balcó que hui tinc la sort i l'honor de visitar com a pregoner de les festes d'hivern del meu poble.

A l'Ajuntament d'Ibi, encapçalat pel seu alcalde, Rafael Serralta, representat també per la seua regidoria de festes en la persona de Luis Vicente Martí. Que sempre trobem el suport Institucional a tota activitat que es mou a Ibi. On hi ha il·lusió, si es posa fàcil, el resultat és major.

A la Taula de les Festes d'Hivern per la seua labor d'organitzar i dur a terme aquesta tradició. Que mai falten mans per a continuar treballant pel bon desenvolupament d'aquestes.

Rebent al pregoner a la porta de l'Arxiu Municipal d'Ibi. Fotografia de Vicente Pérez Belda.

Moment de la presentació del número 18 de la revista Enfarina't amb les autoritats, el pregoner i l'equip de redacció de la revista. Fotografia de Vicente Pérez Belda

Pregó de les Festes d'Hivern

2022 - 2023

PEDRO MARTOS TORREGROSA

Als mitjans de comunicació per transmetre i ensenyar al món l'amor i l'afecte que li posem a les nostres festes.

Als fotògrafs i videògrafs per deixar-nos un gran arxiu d'imatges per al record. Que el vostre objectiu i mirada sàpia transmetre sempre el colorit de les festes d'hivern.

Al grup d'Amantats, Enfarinats i Oposició al qual he tingut la sort de pertànyer durant alguns anys, la meua gratitud per acollir-me. I ja sabeu, qui no vulga pols que no vaja a l'era.

A totes les agrupacions musicals de la localitat, grans professionals que s'encarreguen de posar música a la festa, ells són l'alegria de tota celebració.

Al grup de Vestidores i Pentinadores per la seua incansable labor que no té preu. Un treball que cal continuar ensenyant de generació en generació.

A la Dansà de Casats i Fadrins, la vostra involucració és primordial i imprescindible. Que mai deixeu d'escoltar-se des del balcó de l'ajuntament eixa frase que, quan sona se'ns ompli el cos d'alegria: ¡¡El Rei fa festa!!

A la Dansà Popular que no falte mai. Un poble sempre disposat a unir i sumar. Un poble que porta la festa dins i així ho demostra.

Al Grup de Danses d'Ibi i les seues 75, i "pico" d'anys, moltes felicitats i que la vostra labor mai decaiga. La vostra aportació a les festes d'hivern sempre és imprescindible.

Als Tapats, que mai els coneixerem. Però sempre són ací.

A les diverses escoles de danses de la localitat que s'encarreguen d'ensenyar la nostra cultura i folklore.

A totes les persones que des del primer dia de l'any s'encarreguen de portar a Ibi i als seus habitants, especialment als més xicotets, eixa paraula tan bonica que és, felicitat. I bona part de culpa la tenen eixes persones que, incansablement treballen perquè siga una realitat, parle de l'Associació Reis Mags d'Ibi.

Em venen a la memòria eixes bones gents que són els gegants i "cabezudos", l'Herald de Ses Majestats que tots els 4 de gener és sempre ben rebut a Ibi al costat dels seus Patges Reals, o... els Paqueters que, tan amablement i sempre amb un somriure, visiten els nostres domicilis la nit del 5 de gener.

¡Que nit la del 5 de gener! Quan escoltem unes veus que diuen: ¡Viva el Rei Melchor, viva el Rei Gaspar, viva el Rei Baltasar! I amb unes bengales il·luminem el seu camí a Ibi, seguint la seua Estrella de Betlem.

Hui he pujat fins ací molt il·lusionat i orgullós, per a dir-vos a tots i totes que no perdeu mai la "onda" de la festa, que la "antena" sempre estiga disposada a viure amb il·lusió aquesta festa que és nostra. Que mai es perda la "sintonia".

Que estes festes d'hivern 2022-2023 que ara comencen, ens porten diversió. Us convida a tots a gaudir de cada acte que amb tant d'afecte es prepara, des de hui, passant pel bateig de Santa Llúcia demà, i fins a la Missa d'Acció de Gràcies del 6 de gener.

Que el nadal ens òmpliga de més amor. Que els Reis Mags ens porten la Pau. I que gaudiu al màxim de les nostres festes d'hivern.

Gràcies per escoltar-me, fins a un pròxim programa i bona nit.

Components de la Taula de les Festes d'Hivern d'Ibi 2023-2024.

<p>Excel·lentíssim Ajuntament d'Ibi</p> <p>Delegació de Cultura</p>		<p>Excelentísimo Ayuntamiento de Ibi</p> <p>Delegación de Cultura</p>
<h2>FESTES DELS ENFARINATS 1.983</h2>		
<p>Apleguem de nou aquestes festes Nadalènques amb les quals tenim emmarcada la nostra «festa dels enfarinats», la qual un any més la tindrem present pels nostres carrers; contem amb seguretat amb la col·laboració de totes aquelles persones que ja han tingut l'oportunitat de demostrar l'interès per la seua continuïtat.</p>		
<p>ELS ACTES A CELEBRAR SON ELS SEGUENTS:</p>		
<p>Dia 27 Dimarts.- A les 21 hores de la nit, des del bar Colón, es donarà començ a les típiques bandes «dels amants», donant a conèixer les normes per les quals es registrarà el poble d'Ibi al dia següent, i la crítica a les persones i estaments.</p> <p>Un refrany popular ens diu «a qui no li apanye que faça orelles de tabalet».</p>		
<p>Dia 28 Dimecres.- Al aixida del sol «carrera dels enfarinats» des de la plaça de l'Església fins a l'Ajuntament. A continuació canvi de poders on el nou «alcalde», prendrà la vara de comandament, de mans de l'autoritat competent; des d'aquell moment seran vigents les normes que s'anunciaran la nit anterior, allò de «no es podrà circular ni pel sol, ni per l'ombra», sent zona perillosa des dels Quatre Cantons fins a la plaça de l'Església. Un altre refrany popular diu, «el que no vulga pols, que no vaja a l'era».</p> <p>A les 12 hores començarà la fiscalització de taxes, pels carrers cèntrics de la població.</p> <p>S'advertix que durant l'acte de la fiscalització no es podrà fer cap llibertinatge excepte aquell que els comerciants facen als enfarinats com protesta per les multes imposades.</p> <p>A les cinc de la vesprada les efímeres «autoritats» donaran l'oportuna autorització per al començament de la dansa al carrer Colón.</p> <p>Donarem per acabada amb aquest acte, la festa dels enfarinats de l'any 1983.</p>		
<p>Notes.- Hem de recordar que aquesta festa és només per als casats.</p> <p>Fora de la zona considerada perillosa, i dins les hores previstes, no es tiraran coets, ni qualsevol cosa que pugui molestar als transeünts sent responsable directe aquell que infringisca aquestes normes.</p>		
<p>Llegamos de nuevo a estas fiestas Navideñas, en las cuales tenemos enmarcada nuestra «festa dels enfarinats», la qual, un año más la tendremos presente por nuestras calles; contamos con seguridad, con la colaboración de todas aquellas personas que ya han tenido la ocasión de demostrar el interés por su continuidad.</p>		
<p>LOS ACTOS A CELEBRAR SON LOS SIGUIENTES:</p>		
<p>Dia 27 Martes.- A las 9 de la noche, desde el Bar Colón, se dará comienzo a los típicos bandos «dels amants», dando a conocer las normas por las cuales se registrará el pueblo de Ibi al día siguiente, y la crítica a las personas y estamentos.</p> <p>Un refrán popular dice: «A qui no li apanye que faça orelles de tabalet».</p>		
<p>Dia 28 Miércoles.- A la salida del sol «carrera dels enfarinats», desde la plaza de la Iglesia hasta el Ayuntamiento. A continuación cambio de poderes, donde el nuevo «alcalde» cogerá la vara de mando, de manos de la autoridad competente; desde ese momento serán vigentes las normas que se anunciaron la noche anterior, aquello de «no se podrá circular ni por el sol, ni por la sombra», siendo zona peligrosa desde las Cuatro Esquinas hasta la plaza de la Iglesia.</p> <p>Otro refrán popular dice: «El que no vulga pols, que no vaja a l'era».</p> <p>A las 12 horas, comenzará la fiscalización de tasas, por las calles céntricas de la población.</p> <p>Se advierte que durante el acto de la fiscalización no se podrán hacer «gamberradas», excepto aquellas que los comerciantes hagan «als enfarinats» como protesta por las multas impuestas.</p> <p>A las cinco de la tarde, las efímeras «autoridades» darán la oportuna autorización para el comienzo de la danza en la calle Colón.</p> <p>Daremos por acabado con este acto la «festa dels enfarinats» del año 1983.</p>		
<p>Notas: Hemos de recordar que esta fiesta, es nada más para los casados.</p> <p>Fuera de la zona considerada peligrosa, y dentro de las horas previstas, no se tirarán cohetes ni cualquier cosa que pueda molestar a los transeünts, siendo responsable directo aquel que infrinja estas normas.</p>		

Fullet de la Festa dels Enfarinats de 1983. Arxiu Municipal d'Ibi. Fons de Fullets.

Arxiu Municipal d'Ibi

40 ANIVERSARI DE LA TAULA DE LES FESTES D'HIVERN D'IBI.

Enguany es compleixen els 40 anys de l'existència de la Taula de les Festes d'Hivern d'Ibi. Quasi tothom haurà sentit parlar d'ella, però sens dubte, és un bon moment per a donar a conèixer els inicis de la seua creació, com ha evolucionat al llarg del temps, parlar dels objectius, dels seus membres i com s'organitzen.

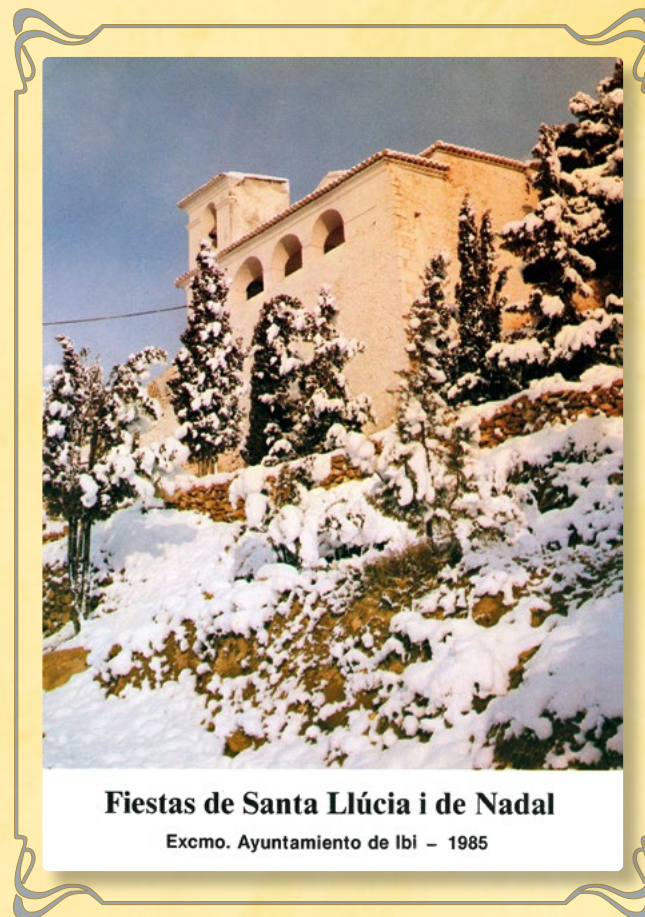
Pel que fa al seu origen hem de retrocedir al moment de la recuperació de les festes, que, com sabem, havien desaparegut, primer la festivitat dels Enfarinats, en 1957; després les danses, en 1967. Serà a partir de 1979 quan es recupere la Dansa, de la mà del grup de Cors i Danses d'Ibi i dos anys després, en 1981, la festa dels Amantats i dels Enfarinats, a iniciativa d'un grup d'amics, la Peña Colster.

Les persones que es van encarregar de la important tasca de recuperar estes festes centenàries les havien viscudes en la seua infància i els records de la seua celebració s'havien transmés de manera oral, amb fotografies familiars, amb històries pròpies. Així doncs, seran estos protagonistes els que programaran les festes juntament amb el regidor, Carlos Peydró, coneixedor també dels seus detalls. Estes primeres iniciatives van transcendir ràpidament en la societat iberuda. En l'àmbit institucional, l'administració havia respost, primer autoritzant la celebració i, en segon lloc, participant activament en la publicitat, en les despeses de la festa, en la seua organització.

Serà a partir de 1983 quan des de la Regidoria de Cultura, al capdavant de Maria Teresa Cabrera de Santos, veja la necessitat de formar un grup de treball que reunira els protagonistes de les diferents festivitats que componen les que hui denominem Festes d'Hivern d'Ibi, per a la seua organització anual, creant la que es denominaria Taula de les Festes d'Hivern que assessoraria les Regidories corresponents i coordinaria anualment les activitats amb els protagonistes de les festes.

Entrevistat José Arroyo, coordinador de la Casa de la Cultura, -en aquell temps encarregat, al costat del seu equip, de la posada a punt de la intendència que necessiten les festes, durant més de 20 anys-, ens dona compte d'alguns detalls d'aquells inicis. Per exemple, que les reunions es realitzaven en el saló de plens o a la sala de reunions de l'Ajuntament; que la regidora les convocava diverses vegades a l'any, la primera, a principis de cada any, després de la celebració de les festes per a l'anàlisi del desenvolupament d'estes i, després, els mesos previs a la celebració de les noves festes; dinàmica que ha perdurat fins als nostres dies.

També ens dona a conèixer els components d'aquelles reunions: els membres de la dansa de casats i fadrins de cada any; els enfarinats, amb Miguel Asensi, Paco Martínez, Santiago Cifuentes i Juan Manuel Rico, "Batiste"; el Sonet, amb Victoriano Guillem i Carlos Cerdá, el Sabater; els Xaramiters, primer els de Petrer i després els d'Ibi, que prompte formarien el Taller de Música Castell Vermell; i el Grup de Danses, com a monitors de ball o assessors de la indumentària, amb Joan Josep Sarrió al capdavant.

Programa de 1985. Arxiu Municipal d'Ibi. Fons de Fullets.

Programa de 1991. Arxiu Municipal d'Ibi. Fons de Fullets.

Arxiu Municipal d'Ibi

40 ANIVERSARI DE LA TAULA DE LES FESTES D'HIVERN D'IBI.

Hui en dia, la Taula aglutina entitats, associacions i homes i dones que cada any decideixen lliurement participar en estes festes ancestrals:

President/a: El/La Regidor/a

Vocals:

L'Arxivera de l'Ajuntament d'Ibi

Taller de Música Castell Vermell d'Ibi

L'Alcalde o alcaldessa de Festes

Sonet o Rondalla d'Ibi

Assessors

Associació Reis Mags d'Ibi

Representants de la Dansà de Casats de l'any

Paquetaers Reials

Representants de la Dansà de Fadrins de l'any

Grup de Danses d'Ibi

Representants del grup dels Enfarinats

Agrupació fotogràfica d'Ibi, AFIBI

Representants del grup de l'Oposició

Monitors de ball.

Collectiu de Vestidores i Pentinadores

A més, al llarg de la seua existència, s'han creat diferents comissions a fi de millorar la seua gestió, formades per quantes persones es considere convenient per al desenvolupament dels seus objectius. Fins ara s'han creat vàries, algunes encara vigents:

La Comissió per a l'elaboració de reglaments o normes de règim intern en els quals apareixen reflectits la descripció de les festivitats així com el seu desenvolupament.

La Comissió encarregada de la redacció de la revista Enfarina't.

I la Comissió de comunicació i publicitat per xarxes socials.

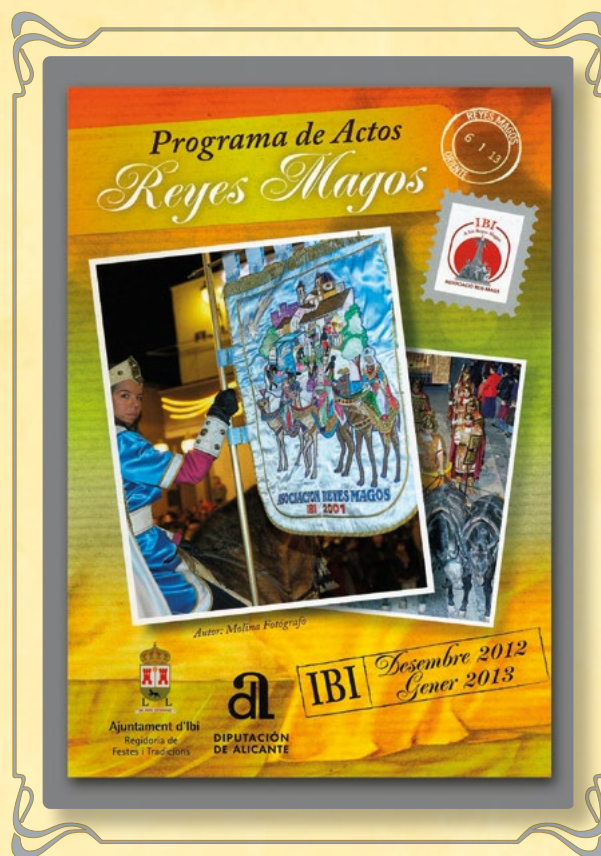
Un altre dels propòsits de la Taula és el d'aprofundir en l'estudi d'esta festa tan antiga per a donar-la a conèixer, promovent-la com patrimoni del poble. Per a tal fi es creen canals d'investigació, de recuperació i de difusió dels seus aspectes culturals, socials o històrics, amb jornades d'estudi, articles, investigacions, cròniques, entrevistes, exposicions, concursos fotogràfics, de música, de cartelleria; i especialment, a través de la publicació periòdica de la revista, Enfarina't, que va eixir a la llum en el 2003 i s'ha convertit amb els anys en el llibre oficial de les festes.

Durant els 40 anys de existència de la Taula s'han aportat noves iniciatives per a engrandir la festa i acostar-la a la població. Vegem algunes d'elles:

Vint anys després de la seua creació, en el 2003, s'incorpora a la Taula l'Arxiu Municipal com a

*Programes de mà amb la programació dels actes de les Festes d'Hivern d'Ibi de diferents anys.
Arxiu Municipal d'Ibi. Fons de Fullets.*

Arxiu Municipal d'Ibi

40 ANIVERSARI DE LA TAULA DE LES FESTES D'HIVERN D'IBI.

assessor històric de les festes; a l'any següent, s'edita el llibre del 25 aniversari de la recuperació de les festes.

L'any 2005, s'incorpora a la festa la figura del Pregoner, inaugurant este càrrec Fina Bornay Mira, "la Mòbila". A més a més, es crea, amb l'Associació fotogràfica d'Ibi, AFIBI, que s'incorpora a la Taula, el I Concurs fotogràfic de les Festes d'Hivern d'Ibi.

Des del 2007 la dansa de casats i fadrins comencen a aparèixer com a grups representants de les Festes d'Hivern en les romeries de Sant Pasqual i de Sant Miquel; es reprén la processó de Santa Llúcia; i es crea la figura de l'Alcalde de festes, càrrec que va representar, Francisco Agulló, Pipo, i després, Juan Valls, del que lamentem la seua inesperada pèrdua.

L'any 2009 s'aconseguia la Declaració de les Festes d'Hivern d'Ibi com a Festa d'Interés de la Comunitat Valenciana. És l'any que l'Associació Reis Mags entra a formar part de la Taula aglutinant-se així totes les festivitats del cicle festiu d'hivern, des de Santa Llúcia fins al 6 de gener, festivitat de Reis.

En el 2012, es creen els premis de Tapats, per al millor tapat individual, el primer dia de dansa, el 28 de desembre, i al millor grup, el dia 30. Anys després es crea també la categoria del premi al millor grup infantil.

Des del 2020, la revista Enfarina't es veu enriquida per noves seccions com la de Col·laboracions o Esdeveniments, que obri la revista a quants vulguen participar en ella i es recullen totes les notícies que hagen anat apareixent al llarg de l'any i que tindria un espai per a la seua difusió.

A hores d'ara tenim un repte important, el de la transmissió a les noves generacions i el de l'arrelament de la festa, per a tal fi es necessita de la implicació de la societat d'Ibi en molts àmbits, l'associatiu, l'educatiu, l'institucional; des d'ací s'invita a totes les persones que així ho desitgen, a formar part de la Taula, de segur aportaran noves idees, noves perspectives de voler la festa i d'afrontar el seu futur, de tots nosaltres depèn la seua supervivència.

Bones Festes d'Hivern i bon Nadal.

M.ª José Martínez Tribaldos

Arxivera de l'Ajuntament d'Ibi i assessora de la Taula de les Festes d'Hivern

Moment de tardeig i diversió abans d'anar a la Dansa, a l'arreplegada de la Reina dels Casats.

Després de la missa de Santa Llúcia. Fotografia d'Iker González.

Dansà Fadrins 2022

Definició d'unió, amistat i família... però sens dubte, hem sigut més que això. Com a Reina dels fadrins explicaré tot el que hem viscut i sentit en les últimes Festes d'Hivern. Tot va començar un 30 de desembre de 2019, encara que en aquestes dates gent d'aquesta FAMÍLIA no va poder donar la volta. Al març de 2020 va vindre una pandèmia brutal de la qual no sabríem que passaria, si seguir avant o rendir-nos, no obstant això, la unió que vam tindre en un primer moment ens va ajudar a mantindre el nostre somni.

En un obrir i tancar d'ulls juntament amb milers d'assajos, riures, esforç, constància, cerveses i alguna que altra llagrimeta, arribem al dia 18 de desembre de 2022, en Santa Llúcia, ens van proclamar com a reis a Nacho Rando Esparver i a Sandra Tripià Guillem, acompanyats de la nostra millor Dansà. Pujar al balcó de l'ajuntament i veure a tota la gent aplaudint després de tres anys sense les nostres Festes d'Hivern, va ser MÀGIC.

22 de desembre, dia de les serenates, amb una altra tradició diferent: Eixa nit vam començar recollint a quatre ballaores, seguidament vam anar a per altres tres i, finalment, van vindre a per mi. Veure a tota la Dansà esperant-me a baix... No tenia paraules per a poder expressar tot el que vaig sentir, ací realment em vaig adonar que havien arribat les nostres Festes d'Hivern i prompte es veuria tot l'esforç i treball que havíem realitzat.

23 de desembre, dia de la Burreta. Dia 24 de desembre, dia dels BÀNDOLS, parle per tota la meua Dansà quan dic que crec que eixa nit va ser la millor Nit de Nadal que havíem tingut, plens de farina, xampany, cubates i una barreja de sensacions inoblidables.

Dia 25 de desembre, els Bons dies de NADAL, fins al dia 27 de desembre ho resumisc com a dies d'inquietuds, nervis i il·lusió. És el que sentíem tots, ja que l'endemà era EL NOSTRE GRAN DIA.

Dia 28 de desembre, DIA DEL BALL, eren les nou del matí i a la Fàbrica Rico se sentien emocions a flor de pell, preparatius, cors que bombaven cançons i malaguenyes. Ballem en les Eres, fins a arribar el moment de la veritat, en el qual havíem de donar principi al Ball del Virrei en el qual tot el gran esforç que la Dansà havia realitzat durant aquests anys veuria a la llum. La gent en veure'ns somreia i ens donava l'enhorabona per tot l'esforç i treball que innovem en els nostres balls. Ens vam anar d'ací amb una sensació agredolça; d'una banda tristos perquè s'havia acabat un gran dia i d'altra banda satisfets per haver eixit tot a la perfecció.

Dia 30 de desembre, ÚLTIM DIA DEL BALL. Vam fer alguna cosa semblant al dia 28, però aquest dia era el dels fadrins, per la qual cosa van ser aquests al matí pel Rei i el Virrei (Nacho i Juliol) i a la vesprada per la Reina i la Virreina (Sandra i Clara), ja no teníem els nervis que teníem el dia 28, ja sabíem on anàvem a torejar. Vivint l'experiència que vaig tindre eixe dia, veure a la meua Dansà baix esperant-me, va ser una sensació inexplicable. Eixe dia també va tocar innovar tot el que havíem preparat per al nostre dia. El més dur va ser l'última Safanòria, ja que va ser el nostre últim ball. Ara sí que s'anava a acabar nostra Dansà, però no abans de cantar la nostra cançó... TOBOGAN.

Finalment, vull agrair als nostres pares i mares per haver-nos ajudat en tot, per aguantar algun enuig que un altre. A les maquilladores, pentinadores i vestidores, perquè sense el seu treball tot aquest somni no hauria sigut possible. I en general a tota la Taula de les Festes d'Hivern per haver atés els nostres suggeriments per a la festa i, al Grup de Danses d'Ibi per cedir-nos la seua seu per a assajar i gaudir de la nostra convivència.

El millor nadal de les nostres vides!

Sandra Tripià Guillem

DANSÀ DE FADRINS 2022

Rei i Reina:

Nacho Rando Gavilán i Sandra Tripià Guillem

Acompanyants:

Carlos E. Asensio Alal i Sara I. Asensio Alal

Agustín Merlos Rico i Rocío Puig Abellán

Camilo Narváez Asensio i Irene Monreal García

Ferran Pastor Pons i Sara Rico Rodrigo

Álvaro Martínez González i Lucía Tornero Pérez

Virrei i Virreina:

Julio Azorín Pérez i Clara Palao Maranchón

Enfarinats preparats per la presa de poder del dia 28 de desembre. Fotografia de Paco Martos

Enfarinats, propiament dits... en la batalla amb l'Oposició.

Enfarinats d'Ibi

*D*ia 27. Tot l'any esperant.

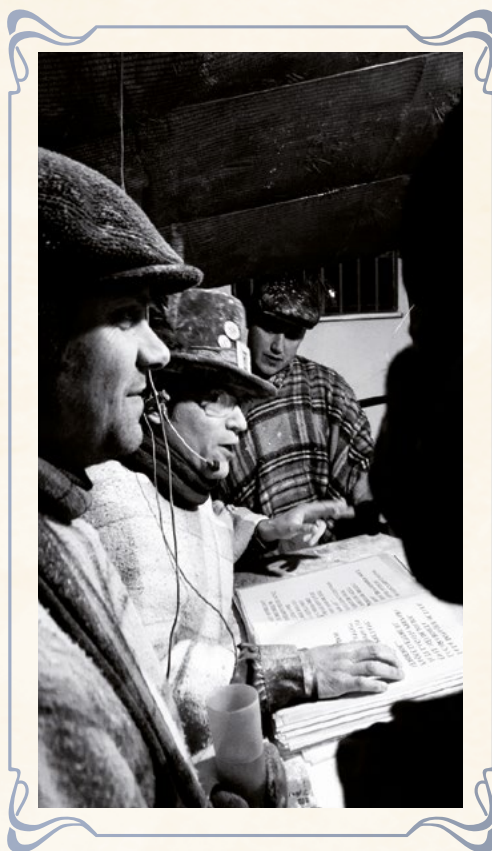
La nit d'abans, després de sopar, de la mà del pare, passant fred, fins i tot plovent... Però ahí estava jo, com un clau. Escoltant el que uno deia i vint-i-cinc repetien. A vegades, el pare s'agachava i anava explicant-me el perquè del que estavem escoltant i perquè la gent es reia.

No ho entenia massa bé... Però ahí estava jo, mirant als de dalt del carro. Se'ls veia que s'ho estaven passant bé i disfrutant de la festa, que ells representaven. Però el millor estava per aplegar. A l'endemà podriem vorer, això sí, desde lluny i en la curiositat i admiració d'un xiquet, als Enfarinats, l'aixabegó, la pressó, l'oposició, etc. Cohets, ous i farina.

Pare, jo de major vull ser Enfarinat!! I el pare em mirava i es reia. Clar que sí fill!!

Tenia onze anys. Ho recorde com si fora ahir.

Dies assenyalats, de fred, de sentir l'oloreta a llenya quan arribes a casa, dies de Poble. Festes d'hivern.

Amantats llegint els bàndols la nit del 27 de desembre.

Dos instantànies de la batalla de ous i farina dels Enfarinats i Oposició. Autor desconegut.

Grup de l'Oposició

Dia 28 de desembre, Dia dels Sants Innocents, el nostre dia, Dia dels Enfarinats i per descomptat de l'Oposició, que sens dubte tenim de tot, però d'innocents res de res, perquè la picardia, el bon humor, una miqueta de bogeria i l'entusiasme per una batalla acarnissada són el nostre segell.

A què venim l'oposició? Doncs a fer la nostra feina, que és repartir ous i farina a mansalva com si no hi haguera un demà, enfrontant-nos amb divertides i estratègiques emboscades als enfarinats, que tan lletjos són que han de pintar-se la cara i vestir les seues millors gales per a camuflar la seua lletjor. Per a posar fi a una batalla èpica traurem els petards i coets borratxos, i amb ells posarem llum, color, soroll celestial, centelles, pólvora i màgia en aquell núvol blanc en el qual a penes vislumbren a l'enemic.

Un any més, amb la celebració d'aquesta estrofolària i singular festa dels Enfarinats, en la qual protagonitzem el paper més important, farem història i portarem el nom de la nostra vila joguetera d'Ibi, per tot arreu.

I recordeu, qui no vulga pols que no vaja a l'era! Perquè els membres de l'Oposició aquest dia en el qual els valors s'inverteixen i tot està permès, per fi som totalment lliures i donem curs a la nostra bogeria, per això no som responsables dels nostres actes.

*"SI ET MOLESTA, OUS
SI ET PICA, FARINA
SI TENS POR, CARRETONS."*

Signat per l'Oposició.

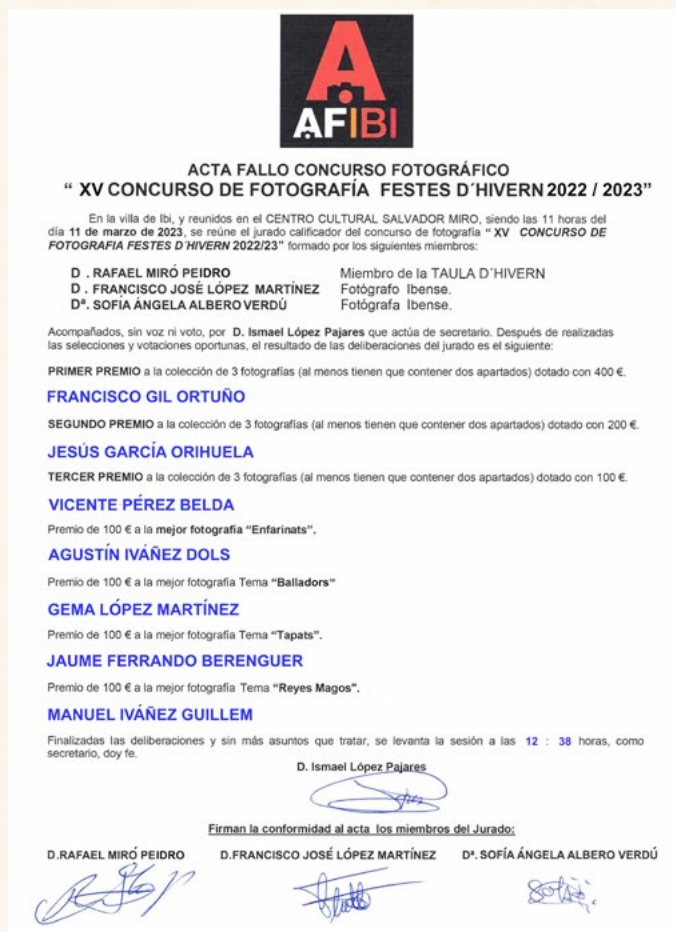

Logo de l'Oposició.

AFIBI

CONCURS FOTOGRÀFIC 2022 – 2023

"Premis del XV Concurs fotogràfic de les Festes d'Hivern d'Ibi"

Acta de decisió del Jurat

Moment de projecció de les obres presentades i deliberació del jurat

A F I B I

1° PREMI A LA COL·LECCIÓ
FRANCISCO GIL ORTUÑO

AFIBI

2ⁿ PREMI A LA COL·LECCIÓ
JESÚS GARCÍA ORIHUELA

AFBI

3er PREMI A LA COL·LECCIÓ
VICENTE PÉREZ BELDA

A F I B I

PREMI ENFARINATS.
AGUSTÍN IVÁÑEZ DOLS

A mí no

PREMI TAPATS.
JAUME FERRANDO BERENGUER

Tapats

A F T B T

PREMI BALLADORS.
GEMA LÓPEZ MARTÍNEZ

Victoriano

PREMI REIS MAGS
MANUEL IVÁÑEZ GUILLEM

Reis Mags

La Dansà de Casats del 2022. Fotografia d'Àngel Sáez.

Components de la dansà de Casats 2023.

Dansà Casats 2022 i 2023

“QUE NO PARE AQUESTA FESTA!”

L'any 2019, un grup d'amics mossàrabs, decideixen “Pegar la volta” en el Ball del Virrei dels Casats i eixir l'any 2020 com “la millor Dansà del 2020” (com sol dir Sarri).

Alguns ja teníem alguna experiència anterior, els altres, la majoria, no, però il·lusió molta.

L'any 2020: Portàvem assajant poc més de 2 mesos i de sobte, la pandèmia de la Covid-19. Es declara el primer estat d'alarma i tot el món tancat a casa!

Els assajos s'han acabat! Esperarem que passe tot i retornarem...

Però no, després del confinament, les mesures higièniques de prevenció de contagis, ens impedeixen el contacte directe i sense contacte directe, com podeu imaginar, no hi ha ningú que pugui ensenyar-se cap de ball.

Per això i per altres motius, les Festes d'Hivern del 2020, no es poden celebrar.

L'any 2021: Entre vacunacions; fi del tercer estat d'alarma; que si Sant Pasqual no se celebra; tampoc Sant Miquel. Així no es pot disfrutar d'una dansa! Per tant es decideix que enguany tampoc es fan les Festes d'Hivern com cal.

L'any 2022: Este sí que sí. Assagem des del primer moment. Participem en totes les festes: Sant Pasqual i Sant Miquel. Acudim a tots “Els Dansant pels Barris”. Açò sí que és fer una Dansa.

Arriben les dades assenyalades i tot ix perfecte. Però el dia 28 no hi ha volta de la Dansa de Casats per al 2023, perquè diuen: “no han pogut vindre tots, però sí que hi ha Dansa” (¿???)

Comença el 2023, i Dansa de Casats no hi ha!

La Dansa del 2022, la majoria van donar per ben complit el nostre compromís en les Festes d'Hivern, però a mitjan any, allà per juny, apareix en el WhatsApp del grup un missatge: “xé, no hi ha Dansa de Casats enguany,, voleu que repetim?”. A aquesta primera parella li respon una altra, i una altra i finalment una altra. Total quatre parelles. No està malament per a començar. Busquem algú més i així farem una bona Dansa i les Festes podran continuar.

Així va ser i, en poc de temps, dos parelles més es van apuntar. Xé, açò marxa!

Ho vam intentar un poc més, però tan sols una dona es va apuntar i és que els homes són molt difícils de convèncer.

En el moment de redactar l'escrit, encara no hem començat a assajar, però l'experiència acumulada, uns més que altres, l'ajuda de Sarri i M^aJesús i la il·lusió perquè aquestes Festes d'enguany no quedés coixes, ens anima a esforçar-nos i a fer-ho el millor que sabem.

Esperem que disculpeu els fallos que tinguem, però en el nostre ànim és que aquestes Festes, No paren mai!

La Dansa de Casats 2023 som: Nacho, Reme, Rosalia, Josevi, Ester, Javi, Eva, Candela, Marina, Luis, Eli, Ramón, Tere i Enrique.

Bones Festes a tots! I vos esperem en el Poli, els dies 28 i 30 de desembre.

Dansà de Fadrins en San Miguel. Fotografia de José Esteve

Ensayo. Imagen propia.

Dansà Fadrins 2023

“SOM DANSÀ, SOM FADRINS!”

Somos un grupo de personas que de una forma u otra hemos decidido juntarnos para experimentar lo que supone formar parte de les “Festes d’Hivern”. En el momento en que se nos comunica que para 2023 no hay dansà, movimos cielo y tierra para formar un grupo de lo más variado, incluyendo hermanos, amigos y simples conocidos. Con el paso de los meses hemos conseguido ser un grupo sólido, con todo lo que eso conlleva, risas, chistes, discusiones, desahogos del día a día.

Ni la larga espera en la vuelta nos ha frenado. La idea de nuestra dansà ha sido buscar la manera de llegar a cuanta más gente posible mejor. Comenzamos el año participando con un taller de “Villanera” y “Safanòria”, en las jornadas de convivencia del I.E.S La Foia, con una amplia participación.

Ni el agua de San Pascual nos vuelve a frenar. ¿Qué dansà puede decir que ha comido a escasos palmos de la figura del santo? Nosotros sí, y fue un día muy especial y de convivencia, que recordaremos siempre. P.D: Un agradecimiento eterno para los camareros que velaron por nosotros y que pese al mal tiempo, jamás perdieron su buena cara.

Llega junio, y con él los barrios, en los que participamos, especialmente el día de San Salvador en el que introdujimos un sorteo, además de dar a conocer la dansà de fadrins. Los bailes en los barrios y en la plaza de la Palla, consideramos que nos han beneficiado a la hora de practicar más, bailar y conocer muy buenas personas con el gusto por las danzas.

Bajo las palabras de Antonio Gades en “Estudio abierto” en Santa Lucía, a ritmo de Villanera, grabamos un vídeo que se subió a nuestra cuenta de Instagram, @dansafadrins2023. Por mucho que se empeñen ciertas personas, la danza y la tradición es del pueblo, de todos y cada uno de sus ciudadanos. Nosotros pensamos que eso da mucha más riqueza a lo que llaman “nuestra tradición”, pues cada uno tiene su estilo, su circunstancia y sus necesidades. Y abogamos por que sean fiestas de todos y todas.

Con los ensayos al ritmo de BUM BUM! y de alguna que otra cena, nos adentramos en la recta final, con muchas ganas y con mucha ilusión. Tenemos por delante el mes más especial, DICIEMBRE, ahora sí que sí, nadie nos frena, lo tenemos todo preparado. Y siempre, invitar al pueblo de Ibi a que disfruten a nuestro lado y acompañarnos en los bailes, ¡que las fiestas son de todos!

Visca la dansà de fadrins 2023!

DANSÀ DE FADRINS 2023

Sandra Sánchez García
Pepe Martínez Sarabia
Sergio Galiano Durá
Alejandro Meneses Cortés
Andrea Martínez Recuerda
Clara García Molina
Edgar José Cuenca Gandía

Ainhoa Martínez Recuerda
Juan José Sanchis Juan
Jesús Moratalla Collado
Raúl Martínez Martínez
Ana Belén García Rodríguez
Celia Micaela Cuenca Gandía
Aitana Llorenç Vicedo

*Taller d'aprendre a vestir a balladores organitzat pel col·lectiu de Vestidores i Pentinadores.
Fotografies del Grup de Danses d'Ibi.*

Col·lectiu de vestidores i pentinadores

*U*n año más, estamos a las puertas de nuestras entrañables Fiestas de Invierno, con muchas ganas de que suene la música, que la gente salga a las calles y con ello la Dansa al carrer.

También con la emoción de ver a los nuevos protagonistas de Casats i Fadrins, que nos deleiten con los bailes típicos de Ibi, con sus coloridos mantones y sombreros y como no con los lazos de los bailadores.

Como es tradicional, los días 28 y 30 de diciembre, disfrutaremos del Ball del Virrei y es allí donde además de los bailadores, todo el público en general podemos también protagonizar los bailes que la inmensa mayoría de habitantes de Ibi sabemos interpretar.

Indicar también que desde el colectivo de VESTIDORES I PENTINADORES, animamos a todas y todos los que quieran aprender a enseñarse a vestir, peinar, hacer trenzas y sombreros, que se apunten a los cursillos que se realizan periódicamente para que cuantas más personas sepan realizar lo aprendido, será un verdadero éxito para que no desaparezcan las enseñanzas que nos han trasladado nuestros antepasados.

Ver las caras de preocupación cuando empiezan los cursos es un verdadero poema que poco a poco y pese a las dudas lógicas, con paciencia se consigue revertir y en pocos días las caras empiezan a cambiar y la alegría se instala en todas las personas al ver que sí que aprenden y son capaces de realizar lo que se habían propuesto.

Desde el Colectivo de Vestidores i Pentinadores, oa deseamos unas felices y entrañables Festes d'Hivern.

Bon Nadal i bones Festes d'Hivern!

Paqui Vilaplana Morant

*Dones del col·lectiu pentinant a les balladores per a eixir a ballar.
Fotografies del Grup de Danses d'Ibi.*

El Sonet en la plaça de la Palla. Fotografia de Vicente Pérez Belda.

Portada del doble LP "Canta i Balla" editat el 1979.

El Sonet d'Ibi

“CANTA I BALLA, 45 ANYS DE LA SEUA GRAVACIÓ”

*“La possibilitat de realitzar un somni,
és el que fa que la vida siga interessant”.*

Qui anava a dir-nos, fa 45 anys, que la gravació del LP Canta i Balla perduraria tant en el temps i tindria la repercussió que ha tingut en el món del folklore valencià. I molt menys encara ens preguntem com un grup com el nostre, modest i senzill, de poble, fora uns dels quatre grups elegits per aquest projecte. És per això que hui en aquestes sentides paraules, volem rendir un senzill homenatge a aquelles persones que formaven part de la Rondalla del Grup de Danses d'Ibi. Que a la volta van ser també el nucli, junt a la Rondalla de Pensionistes del primer Sonet de la recuperació les Festes d'Hivern.

Canta i Balla, va nàixer en un moment on la societat valenciana i, per tant, el nostre poble, el nostre folklore, els nostres costums i tradicions, començaven un nou camí ple de reptes i d'il·lusions, als anys 1978 - 1979, quan començaven de nou les nostres Festes d'Hivern. Canta i Balla va nàixer amb el propòsit de vertebrar i unir la nostra comunitat de nord a sud, de llevant a ponent, per mitjà de les nostres danses i cançons, de la nostra música. Va ser en un principi, un projecte privat, però que des del primer moment, es va convertir en un objectiu comú dels quatre grups i els seus respectius municipis, que encara perdura fins als nostres dies.

Característiques tècniques; L'alma mater d'aquest projecte va ser Toni Mestre, periodista i enamorat del folklore valencià, va ser l'encarregat de posar-se en contacte amb els grups. Gravats als Estudis Tabalet S.A. d'Alboraia, sota la direcció artística i tècnica de Josep Sepúlveda, produït per Dial Discos. Tots dos van saber unir als quatre grups de danses, de quatre estils diferents; Agrupació Folklorica El Millars de Castelló, Grup de Balls Populars de la Vall de Tavernes, Grup de Danses el Trencall de Carlet i el Grup de Danses d'Ibi, que sense dubte, va ser tot un encert.

“Tanto monta monta tanto”, el Sonet com la Rondalla - “1979”

Bandúrries; Carlos Cerdá Rico – José Castañer Alcaraz

Llaüts; Jesús Jiménez Almodóvar – Antonio Cascales Salinas

Guitarres; Juan Cerdá Rico – Nicanor Galera Sánchez

Guitarró; Juan Carlos Reig Verdú

Pandereta; M.ª Ángeles Coloma Sanchis

Castanyetes; Paco Esteve Pla – Joan Josep Sarrió i Aznar

Veus; Juan Ramón Laurí Guillem – Juan Cerdá – Paco Esteve – Joan Josep Sarrió

45 anys més tard, el que proposem aquests 4 grups, és finalitzar aquest projecte tan entranyable i intens per a nosaltres, de la millor forma que sabem que no és altra que ballant i cantant, en cadascun dels quatre pobles. La primera actuació va ser a Ibi el 30 d'abril de 2023, la segona el 4 de novembre de 2023 en Carlet i els altres dos seran a Castelló i en Tavernes el pròxim any 2024.

I res més, simplement desitjar-vos un Bon Nadal i Bones Festes d'Hivern.

El Sonet d'Ibi

El Grup de Danses d'Ibi a Cedeira (Galicia), 29 de juliol de 2023.

*Escoleta del Grup de Danses d'Ibi Curs 2022 - 2023.
Fotografia de dalt de Vicent Pérez Belda, 15 de juliol de 2023.*

Grup de Danses d'Ibi

"MOLT MÉS QUE BALLAR"

Des dels inicis del Grup de Danses d'Ibi, allà per l'any 1945, la trajectòria de la nostra associació ha sigut sempre conservar els balls i cançons del nostre poble, així com la seua indumentària i tradicions. Però des de la creació de l'Escola Infantil i Juvenil l'any 2019, no sols pretenem ensenyar a ballar als més joves, que és el principal, sinó també recuperar com eren els antics costums i festes i, la manera de celebrar-les. Fer veure a joves i majors el llegat que hem anat perdent des que Ibi va passar de ser un poble eminentment agrícola, a ser un poble industrial. En fi, ací els deixem un recull de les activitats que el Grup de Danses d'Ibi hem realitzat en este últim any, que com veuran reflecteixen el que hem dit en este xicotet preàmbul.

De Catalinetes a Catalinetes 2023 un any replet d'activitat i bons records

Novembre: Comencem la crònica el 25, on els xiquets i xiquetes de l'Escoleta celebren el dia de les Catalinetes del 2022, passejant per la Partida de les Hortes i Sant Miquel. Eixe mateix dia vam inaugurar una exposició titulada "75 Aniversari del Grup de Danses d'Ibi" a l'Ermita Sant Vicent. I el diumenge 27, realitzarem el Festival de Cloenda del 75 Aniversari.

Desembre: Durant este mes, col·laborem dins de la programació de les Festes d'Hivern, amb els col·legis Teixereta i Felicidad Bernabeu, també amb l'Associació de Familiars d'Alzheimer. El 24, des de l'Escoleta demanem l'aguinaldo pels carrers del Casc Antic d'Ibi, i el 30, també l'Escoleta, vam participar com a Tapats, i vam obtindre el primer premi.

Gener: El dia 5, participem en la XCI Cavalcada de Reis Mags d'Ibi. I el 14, ens traslladem a la localitat de Torrent on col·laborem en el 29º Concurs d'Indumentària.

Febrer: El 6, des de l'Escoleta celebrem la desapareguda Festa de Sant Blai, amb la benedicció de dolços i el conegut San Blai Glorios cuidam la gola i emportat la tos. L'11 i dins de les activitats programades per la Federació de Folklore de la Comunitat Valenciana, impartirem un taller d'aprendre a ballar, dirigit a totes les agrupacions federades on els vam ensenyar el Fandanguet Rodaet, la Joteta Enganyà i la Safanòria.

Març: El 14, visitem València on la Falla Municipal Infantil portava per nom "Valencians en Dansa" i uns dels seus ninots representava els fadrins de les Festes d'Hivern d'Ibi. Va ser tot un plaer estar aquell dia al cap i casal. I el 19, assistim en Madrid a l'Assemblea Anual de la Federació Espanyola d'Agrupacions de Folklore.

Abril: El dia 11, l'Escoleta es trasllada a la Font Negra per a celebrar la tradicional Pasqua i menjar-se La Mona, amb jocs i alegria. I el 30, celebrem un entranyable festival anomenat "Recuperem Canta i Balla". Canta i Balla és un LP que es va gravar l'any 1979 i va marcar un abanç i un després en la música valenciana. En ell intervingueren quatre grups; l'Agrupació Folklorica El Millars de Castelló, l'Associació Cultural El Trencall de Carlet, el Grup de Balls Populars de la Vall de Tavernes i el Grup de Danses d'Ibi.

Maig: El 2, s'incia un Curset d'Aprenere a Vestir Balladores, a càrrec del Collectiu de Vestidores i Pentinadores de la Taula de Festes d'Hivern, impartit a la nostra seu social. I el 14, tornem de nou a València convidats pel Grup de Danses Sant Vicent Ferrer, on participem en la Processó General de la Mare de Déu dels Desemparats.

Juny: En aquest mes reprenem de nou els tradicionals Dansant pels Barris, on el 8, havíem d'anar al Barri de la Sagrada Família, però la pluja ho va impedir. El 15, al Barri de la Ciudad Deportiva. El 22 al Barri de Sant Pasqual i el 29, al Barri de Mirasol.

*Actuació "Concert d'Estiu" amb la Unió Musical d'Ibi i el Grup de Danses d'Ibi.
8 de juliol de 2023. Fotografia de Vicent Pérez Belda.*

*Fotografia final de l'actuació "Recuperem, Canta i Balla!" amb els quatre grups.
30 d'abril de 2023. Fotografia de José Antonio Silvestre.*

Grup de Danses d'Ibi

Juliol: El 6, en "Dansant pels Barris", anem a la Dulzura. El 8, col·laborarem amb l'Unió Musical d'Ibi, en un concert molt especial, en el Teatre Rio on s'interpretaren tots els balls tradicionals d'Ibi, per la Unió Musical i Rondalla del Grup de Danses i ballats pel Cos de Ball, tot un repte, per a celebrar el seu 200 Aniversari. El 13, Dansant pels Barris, aquesta vegada als Reis Mags. El 15, celebrem l'Auditori del Parc de les Hortes, la XLIV edició del nostre Festival d'Estiu. Enguany comptarem amb el folklore més sentit de la Serra de Mariola, amb la música i els balls del Grup de Danses Aires de Mariola de Banyeres. El 21, al col·legi Felicidad Bernabeu, passarem una jornada extraordinària amb la gent del Camp Internacional de Treball de Torretes, els vam ensenyar a ballar la Villanera, que després tots junts ballàrem en la Plaça la Palla. Els dies 18, 20, 25 i 27, les tradicionals Nits de Balls a la Plaça la Palla, amb gran participació de gent. I finalitzem el mes, viatjant a Cedeira a la província d'A Corunya, on el 29, participem en el Festival de Música E Baile Tradicional A.C. Buixanas junt al Grup San Cibrán de Lugo i la Asociación Cultural Buixainas de Cedeira.

Agost: El 6, col·laborem amb la Regidoria de Tradicions en la festa del patró d'Ibi El Salvador, on tinguérem, aigua llimó, orxata i balls populars.

Setembre: El 28, Dansant pels Barris en Sant Miquel i el 30, anem a Banyeres, on participem junt al Grup de Danses de Villena, en el 40 Aniversari del Grup de Danses Aires de Mariola, en una emotiva actuació a la Plaça Major.

Octubre: El 8, i emmarcat en la XX Campanya de Concerts d'Intercanvis Musicals de la Federació de Folklore de la Comunitat Valenciana, a l'Auditori del Parc de les Hortes va tenir lloc una actuació on va participar el Grup de Danses Lo Cirilo d'Alcalà de Xivert i el nostre Grup. En aquesta actuació la rondalla del Grup de Danses va recuperar, gràcies a Jorge Antequera, el so del violí que des dels 80 havia desaparegut de la música tradicional d'Ibi. De la mateixa forma, el 14, anàrem nosaltres a ballar a Alcalà de Xivert dins dels actes de la Fira de la Tomata d'Enrrastrar. I el 20, dona inici el 4° Curs de l'Escola Infantil i Juvenil del Grup de Danses, tot un repte de cara al futur.

Novembre: El dia 4 realitzem la segona actuació del projecte Recuperem, Canta i Balla en Carlet i el dia 19, realitzem a Ibi la XI edició de Dansant pels Pobles, unint a tots els pobles del nostre voltant en una única actuació.

En fi, queden moltes més coses per venir, però el proper any els ho contarem. Nosaltres soles vos desitgem que aquest Nadal, com diu la dita:

En nom del Jesuset, que mos estrenen un duret.'

El Grup de Danses d'Ibi

GRUP DE DANSES
D'IBI

En plena partida del joc Enfarina't.

Joc de taula Enfarina't.

Col·laboracions

PRESENTACIÓ DEL JOC DE TAULA “ENFARINA’T”. ASSOCIACIÓ EDUCATIVA I CULTURAL BLUE BEEHIVE D’IBI

L'Associació Educativa i Cultural Blue Beehive d'Ibi, volem donar la benvinguda a les Festes d'Hivern 2023 d'una manera especial. És per això que, en homenatge a estes festes, us volem presentar L'ENFARINA'T, un joc creat per l'associació amb el fi de donar a conèixer aquestes festes, a més, de la cultura, les tradicions, els costums, la gastronomia... de la província d'Alacant, d'una manera divertida i lúdica.

Des de l'associació pensem que el joc tradicional és, sens dubte, una expressió cultural que identifica els pobles, són part de la identitat i es converteixen en un bé intangible de la nostra societat. Recollir la irreverència d'una tradició com Els Enfarinats i aprofitar-la per a ressaltar la cultura, els costums i les tradicions de la província d'Alacant, permetrà recordar a la gent gran i ensenyar als més joves les nostres arrels, posant en relleu el nostre patrimoni cultural, a més, de reforçar la nostra identitat.

També volen recalcar, que en la nostra pàgina web www.bluebeehive.eu es troba una ampliació del joc en versió digital, es tracta d'una sèrie de preguntes i respostes per a jugar sols o amb companyia de familiars, amics, fent competicions per grups, etc.

Cal significar la gran acollida de tots aquells que ha tingut l'oportunitat de conèixer el joc ENFARINA'T. Es pretén durant aquest any continuar donant a conèixer aquest joc cultural, mitjançant la realització de tallers culturals que involucren a joves i grans.

Per últim, us convidem al torneig del ENFARINA't que tindrà lloc el dia 23 de desembre a partir de les 11:00h en l'Arxiu Municipal d'Ibi.

Així que sols ens queda convidar-vos a conèixer i jugar amb el joc i, per descomptat, desitjar-vos que passeu unes bones festes.

Blue Beehive

La Reina i el Rei dels fadrins lligen un discurs a l'Ajuntament després d'haver sigut proclamats en el dia de Santa Llúcia. Fotografia d'Iker González. 18/12/2022

Les fadrines també saben fer i llegir "bandos". Fotografia d'Iker González. 24/12/2022

“FESTES VIVES, FESTES DE FADRINS I FADRINES”

Durant les festes de l'any passat, la Dansà de Fadrins del 2022 vam pensar algunes idees que trobàvem interessants realitzar a les festes per tal d'actualitzar-les amb paritat o revitalitzar alguns aspectes antics que considerem oportuns recuperar per a les festes dels fadrins. La nostra concepció d'allò “tradicional” es basa en el respecte al que hem heretat del costumari oral i visual, però amb ull de no caure en formes de fer la festa des d'un punt de vista ranci o allunyant del que impera la realitat actual. Val a dir que totes estes mesures van ser consensuades entre tots els fadrins i les fadrines i posteriorment van ser presentades a la corresponent reunió de la Taula de les Festes d'Hivern, sent acceptades generalment per totes i tots els membres presents. Des d'estes línies a la revista, volem deixar constància escrita d'allò que vam fer i al mateix temps pretenem motivar a les organitzacions futures de les festes a continuar promovent estos canvis que considerem que van ser tots coherents per i amb la festa.

En primer lloc, parlarem del dia de Santa Llúcia, eixe meravellós dia ple il·lusió i expectació per tot el que ve. En el context de la carrera dels fadrins, per a la nostra gràcia vam voler fer aquesta segons la forma tradicional que ens ha arribat de forma verbal: pujar corrent fins al capdamunt de l'ermita i tocar una campanada per cada ballador que ix a ballar. Agraïm a Cèsar Vidal la seua ajuda, ja que va preparar una corda per a tocar la campaneta des dels peus de l'ermita. Tot seguit, va tindre lloc per primera vegada segons ens consta, una proclamació dels dos caps de la Dansà: el Rei i la Reina i llegint ambdós un discurs que durant les últimes dècades ja s'ha fet costum. Pensem que esta mesura hauria de ser estudiada per les organitzacions futures i incitar a les pròximes colles de balladors i balladores a què realitzen la proclamació de l'acte amb paritat i donant-li també un major protagonisme a elles dins de la festa. En últim lloc, basant-nos en la realització de les festes de l'any 2021, vam decidir entre els Casats i els Fadrins que després de fer els nostres respectius balls “de presentació”, el sonet tocara un altre ball participatiu per a qui volguera ballar, ballant una alegre Villanera amb celebració de tots els presents.

Un dels aspectes que fan la festa viva i única és que cada Dansà, amb més o menys intenció, li dona una versatilitat distinta cada any i això és un aspecte molt interessant, ja que estem parlant de folklore. Seguint els mateixos criteris anteriors, per primera vegada també, totes les balladores van pujar dalt del camió per a gaudir de l'ambient dels "Bandos" de la nit de Nadal i fins i tot, una de les nostres balladores es va llançar a llegir amb molta gràcia alguns bàndols. És una altra mesura per la paritat a la festa que pensem que la Taula ha de recolzar. També vam decidir eliminar el component animal a la nit del Pregó dels Fadrins, solucionant-ho amb un ballador vestit de burret, i ens ho vam passar ben bé! Basant-nos en la peculiar experiència de la Dansà de Fadrins del 2019, vam decidir deixar de visitar a la Guàrdia Civil el dia de Nadal, pel fet que este cos de seguretat ciutadana es troba actualment deslligat a este tipus d'esdeveniments.

Amb relació a la indumentària, la nostra Dansà va apostar per la diversitat i la varietat, com és habitual en moltes altres dansades amb barrets de Pastora de diferents colors, i per descomptat amb varietat de mocadors, flors i mantons. A més, vam decidir recuperar un aspecte indumentarista i ritualista de la indumentària del ballador iberut que considerem que s'havia perdut. Es tracta de les cintes que porta el ballador al muscle esquerre. Ja fa anys que tots els balladors porten les cintes del color de la seua balladora, sent això un invent a favor de la uniformitat a la indumentària. Nosaltres havíem sentit que antigament cada balladora li donava una cinta del seu color al ballador, després de ballar amb ella, de forma que a la fi de les danses, els balladors portarien al muscle un grapat de colors que simbòlicament representarien a totes les balladores; tot i això, amb un interessant aire ritualista. A més, vam veure algunes fotografies en les quals els balladors portaven les cintes de colors, per tant, ho teníem clar: volíem recuperar este element antic. Com que ja no podíem funcionar com antigament, sinó que des de la primera Dansa havíem de tindre totes les cintes, vam fer una restauració figurativa d'este fet. Les balladores van comprar cintes del seu color de barret per a cada ballador i se les van repartir entre elles per realitzar el grapat de cintes i regalar-li-les al seu ballador el dia de Nadal. El resultat va ser preciós, deixant la primera cinta visible del color de la parella oficial. Els balladors portàvem al muscle una representació simbòlica de totes les balladores. Quan la Dansà ballava, l'explosió de colors i de diversitat entre els barrets i les cintes dels balladors era molt vistosa i li aportava molta alegria al grup dels fadrins. Pensem que es tracta d'una recuperació necessària per a la festa i esperem que la Taula i el Col·lectiu de Vestidores i Pentinadores (que s'encarreguen moltes voltes d'ajudar

Torna a fer-se l' "arplegà" tradicional de balladores pels carrers d'Ibi abans d'anar a ballar les Danses al carrer les Eres. Diferents moments de l'acte al so de la xaramita i el tabal. Fotografies d'Iker González. 30/12/2022.

Es recuperen les cintes de colors als muscles dels balladors: cada color del grapat de cintes representa a una balladora de la Dansà. El ritualisme i el simbolisme són presents en estes festes. Fotografies d'Iker González. 28/12/2022 i 30/12/2022.

Col·laboracions

i guiar a les balladores) propulse aquesta mesura de la indumentària dels balladors i no la deixi perdre. Encara més, confiem en que elles sàpien veure la importància de tipus ritualista que presenten les cintes, més enllà de ser un element decoratiu i promoguen les cintes de diferents colors.

Quant al ball, fins i tot ens va apetir assajar per a realitzar els balls d'Ibi amb noves formes, com la jota Agarrà que vam ballar en quadre, les passades de nova creació per a la Jota Enganyà o el Fandanguet Rodaet o la posada en pràctica de passades antigues que vam veure en vídeos per al Trompot o per a les Malaguenyes. Hem volgut apostar per l'estil personal de cadascú i per no pretendre arribar a la uniformitat de tots. Ballar música tradicional també ha de ser gaudir i no preocupar-se pel públic; millor preocupar-se per passar-ho bé i riure amb la teua parella de ball, amics i amigues.

Finalment, els dies 28 i 30 ens vam divertir molt, perquè són els dies grans i perquè són la culminació de tot un any. De nou, seguint els criteris anteriors, la Reina i la Virreina també van acompanyar al Rei i al Virrei dels Fadrins a demanar permís per a entrar a ballar al Rei dels Casats. De la mateixa manera, la Virreina, junt amb el Virrei, van obrir el ball al poliesportiu amb un discurs de benvinguda a tots els presents. En últim lloc, volem deixar constància d'un acte que vam introduir, i no parlem de "recuperar", ja que desconexem realment com es realitzava. Es tracta de l'habitual arreplegà de balladores a les seues respectives cases, com sabem que sí que es fa en els pobles del nostre voltant. Les nostres balladores van poder experimentar les dues formes de dur a terme l'arreplegà; el dia 28, com és acostumat als últims anys, van ser arreplegades totes de colp a la Fàbrica Rico, on s'havien vestit i d'ací, vam anar a arreplegar a la Virreina i a la Reina dels Casats. El dia 30, les balladores fadrines van fer l'esforç de distribuir-se en grups de 2 o de 3 en diferents cases (relativament properes al centre del poble, ja que la llunyania de les cases del centre antic d'Ibi no ajuda a fer l'arreplegà). Gràcies a la col·laboració del Taller de Música Castell Vermell, els balladors vam iniciar l'arreplegà al so de la xaramita i el tabalet pels carrers del poble. En arribar a la casa acordada, el Rei dels Fadrins acompanyava al ballador i junts arreplegaven a la balladora. Així ho vam fer, fins a arribar a la casa de la Virreina (on ja ens vam enjuntar amb els Casats) i a la casa de la Reina, per arribar a l'hora correcta a ballar la Dansa al carrer les Eres. Trasllade l'opinió de les balladores, que sense dubte asseguren haver gaudit molt més amb l'arreplegà del dia 30. Des d'ací, també esperem que la Taula estime oportuna esta part fonamental de les danses que es presenta simbòlica i intrínseca de cara a la realització de les futures Festes d'Hivern. Tenim unes festes vives i nosaltres hem quedat encantats d'haver-les gaudit tal com hem explicat. Les millors festes són les que es fan a gust.

Carlos Asensio, un ballador dels Fadrins del 2022

Parella de ballador i balladora en plenes Festes d'hivern d'Ibi. Fotografia de Manuel Iváñez.

Ibi antic, la plaça de la Palla. Possiblement del fotòfrag Beltrá.

Coflaboracions

“L'ARBRE D'IBI”

Al Alcoià hi ha un arbre, un arbre entre dos rius, ple de fulles verdes. Li deien el pi verd, un pi en empatia, un pi en salut i en molta alegria. Cada que se li acostava un ésser, fora home, fora dona, fora humà, fora un altre animal, fora qui fora, fora com fora; el pi verd li compartia el seu sentiment. Per això es deia, que si t'apropaves a ell plorant, de vore't plorar, plorava. Però també es deia, que l'alegria que portava, la compartia, la millorava.

Un arbre, que porta en peu, sobrevivint a terratrèmols i borrasques, més de 3 segles. Un arbre en molta història, un arbre en bon tronc, fulles perennes i de corfa grossa. El pi verd és un arbre gran, el segon més gran de la comarca a la qual para; nodrint milers de fulles, brindant alegria i ombra a tots els que ho necessitaren. Les arrels s'estenen, fermes i arpleguen els nutrients de la terra que els fa falta per alimentar a tot l'arbre.

Abans conegut com l'arbre empàtic. Ara, rebutjat per certes fulles que ha alimentat, s'ha començat a estendre una malaltia. Ara, en lloc de dir-li el pi verd, volen dir-li 'depòsit de fusta' perquè, la fusta de l'arbre, és més rendible. Ara, el pi verd, ha caigut en la promesa capitalista de l'alegria consumista. Teníem un arbre bonic, preciós, en aroma, història i bon color; i ara, tenim un arbre cada volta més petit, desforestació concentrada, d'industrialització com a senya; productivitat per davant de l'autenticitat.

Al pi verd, hi veiem un cercle de la vida preciós; les arrels, arpleguen els nutrients de la seua terra, de la nostra terra i així nodriuen l'arbre. Els nutrients li permeten al pi fer-se més gran, tindre un tronc més gran i albergar més fulles. El tronc enllaça tot l'arbre, des de les fulles fins a les arrels, o més ben a l'inrevés. Per la seua part, les fulles, arpleguen l'energia solar gràcies a la clorofil·la. El bonic és, que les arrels s'encarreguen d'alimentar a l'arbre, permetin ser a les fulles, però és que aquestes últimes, quan cauen, ho fan a terra, a la voreta de l'arbre que els ha alimentat tot aquest temps. És a aquest moment, que la terra soterra la fulla; una fulla, que un dia va donar energia a l'arbre, i ara, soterrat, després de tant de temps sent alimentat per les arrels, és bio degraden, i conformen part del nou aliment, dels nous nutrients entre les arrels del pi, passa, per tant, a formar part de l'arbre en un nou sentit, abans, com a fulla, ara, forma part com a història del nostre arbre.

És clar que, aquest bonic pi, és el nostre poble, Ibi. El tronc, la seua estructura física, unint les arrels, les nostres tradicions; amb nosaltres, iberuts i iberudes, fulles d'aquest el nostre poble, del nostre arbre. Són les tradicions les que ens han portat fins ací, el nostre passat, que ens ajuda a conformar el present, i el futur del poble. Com a habitants del poble, com a fulles, ens encarreguem d'omplir d'energia la vila d'Ibi; i tots nosaltres, mentre vivim, complim aquesta funció, i és ideal pensar, que quan faltem, no ho fem de veritat, perquè sempre quedarem al record dels nostres éssers propers, i també, conformarem part de la història del nostre poble. En cert sentit, aquest cercle de la vida que volia expressar en l'analogia de l'arbre, no és més que la contraposició de la realitat, en la que tots nosaltres venint de tants llocs diferent, o nascuts a la comarca, hem estat al refugi de l'arbre, hem disfrutat dels seus espais, les seues ombres per protegir-nos del Sol, i per suposat, hem pogut gaudir de les tradicions d'aquest, el nostre poble, i és que en cert sentit, som essencials per la història d'Ibi. Som a Ibi, i Ibi és per nosaltres; unió simbiòtica.

Respecte de la forma de referir al nostre poble, tant 'depòsit de fusta' com 'la gran fàbrica' és pràcticament un insult al nostre poble i a la nostra alegria. Fa un temps, també érem poble industrialitzat, però, era el poble del joguet, compartíem felicitat. Què hi ha més pur que l'alegria del xiquet, que encara viu sense preocupacions? Jo hi pense, com molts de nosaltres, que poques coses són equiparables, però, ara som la gran fàbrica, més polígon que poble, més producte que arbre; simplement, lamentable.

Així i tot, revisant el text, m'he adonat que he gastat, de forma inapropiada el passat simple, perquè, el passat és complex, complicat d'estudiar, analitzar, i fins i tot, de preservar i recordar. Les nostres arrels es troben soterrades amb la terra del temps, i és impossible veure-les. És el nostre deure estudiar-les sense danyar-les. També em sembla erroni gastar-ne els termes en passat perquè, el poble d'Ibi no era bonic, el poble d'Ibi **ÉS** bonic; no hem de procurar les intencions dels que no s'estimen el poble continuant propulsant la ferida que li hem fet al nostre estimat Ibi. Ibi és el nostre poble, les seues tradicions, ens han alimentat, les seues branques, ens han brindat espai per viure; és hora de tornar-li tot el bé que ens ha fet, llevant-li el mal que li puguen fer els detractors d'aquest, el nostre gran arbre, el nostre gran poble, Ibi.

Iberuts i iberudes, gaudiu del poble, les seues tradicions, l'ombra que brinda a estiu, l'aliment que ens dona, els espais verds que hi comporta, feu-lo de forma conseqüent, respectant-lo. Perquè, el poble d'Ibi et cuida, iberut i iberuda, forma part de tu, com tu d'ell; i com que la relació en el nostre poble deu ser simbiòtica, sigues amable, i torna-li part de l'amor que ell et brinda.

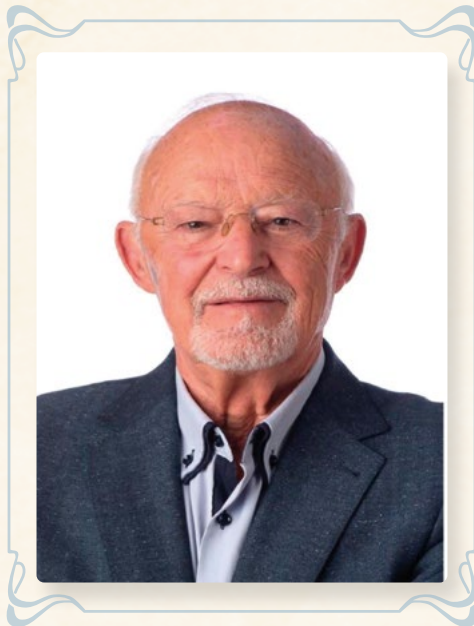
Àlvaro Romo Miñano

Moments de la Cavalcada dels Reis Mags 2023. Fotografia de Manuel Iváñez..

Cercavila amb els cabuts. Fotografia de Manuel Iváñez.

Vicente Tamarit Ruiz

“A LA SEGUNDA VA LA VENCIDA”

En este segundo año que la actual Junta Directiva está al frente de esta Asociación y nos encontramos preparando las Cabalgatas del 2024, la actividad ha sido frenética, ya que nos hemos propuesto que los Reyes Magos tengan presencia en Ibi durante todo el año.

Las fiestas de los barrios han sido un objetivo en las cuales nos hemos volcado, niños y mayores han jugado con nosotros a competir en las carreras de sacos, donde todos han conseguido sus medallas y de premio un sabroso vaso de granizado de limón para sofocar los calores veraniegos. Algunos de los asistentes se han interesado en nuestras actividades y nos han otorgado su confianza y han firmado su adhesión como socios.

Aprovechando que hemos reconstruido la página web, estamos preparando una revista digital que recogerá un resumen de nuestras actividades, historia, artículos y un sinfín de apartados, incluido un recetario de comidas y dulces navideños.

El pasado año nació la Aldea de Belén, ubicada en el patio del Colegio Salesiano. Nuestra Asociación hizo cuanto pudo, pero tanto el Colegio como su director y cuadro de profesores se volcaron en su construcción y, entre todos, dimos vida a los personajes que, la Virgen y San José debieron encontrarse cuando tuvieron que ir a empadronarse a Belén por orden de César Augusto. Este año confiamos que podamos ampliar la Aldea y que sea visitada por más niños.

También confiamos en colaborar con la Pastoral Penitenciaria, de la mano de Trini Martí, que nos llena de orgullo poder desplazar la fiesta a un lugar donde hay niños que merecen el regalo de recibir la visita de nuestros personajes de ilusión.

Mayores y pequeños disfrutarán con el precioso musical LA GRAN AVENTURA DE LOS REYES MAGOS que ofrecerán una representación cantada para deleite de aquellos que esperan a sus Majestades, pronto, muy pronto.

Y seguimos trabajando, todos unidos, para ofrecer a los niños ibenses y a aquellos que nos visiten los deleites de nuestra fabulosa villa del juguete.

Vicente Tamarit Ruiz

*Moments de la cavalcada de l'Herald 2023. Dia de la Carta.
Fotografies de Manuel Iváñez.*

Acompanyant a l'Herald el 4 de gener de 2023.

Reis Mags

HERALD ANTONIO BARRACHINA

Recuerdos del Heraldo Real de IBI 2023

Esta revista, es una oportunidad para recordar y agradecer lo que ha significado para mí, el compromiso adquirido con la Asociación Reyes Magos, al aceptar el ofrecimiento que su Presidente me hizo para representar al Heraldo de sus Majestades los Reyes Magos.

Representar al Heraldo es una invitación a la reflexión y un acto que deja huella por la sensibilidad social, que esta figura representa en sí misma, y también por el valor de las personas que trabajan cada día para hacerlo mejor.

El Heraldo, como emisario que comunica con su presencia la llegada de los Reyes Magos, hace su entrada acompañado por una gran comitiva y seguido de una importante banda de música, así fue la entrada del Heraldo por mi representado, y mi misión fue doble: por un lado transmitir esta tradición repleta de valores humanos, pero también, tener en cuenta la armonía social y cultural tan necesarias en estos tiempos de nuevas convivencias.

Quiero agradecer, el cariño recibido de las autoridades, y aprovecho también para tener un recuerdo emocionado del saludo a toda la población desde el balcón del Ayuntamiento, fue todo un reto evitar las lágrimas, me inundo la emoción al contemplar la multitud de niños, niñas y grandes, y pude verme arropado por toda mi familia, se imaginan ustedes, se imaginan lo que representa ser Heraldo.

La llegada de los Reyes Magos a IBI está muy cercana, vienen cargados de “alegría, ilusión y muchos regalos”. Así lo hice saber delante del Monumento dedicado a los Reyes Magos, donde leí el pergamino en el que se reflejaba el encargo de sus Majestades los Reyes Magos de Oriente, anunciado su pronta llegada de lejanas tierras.

Centenares de niños, niñas y mayores, llenaban las calles de nuestra población, el resultado de esta cabalgata fue espectacular increíble, más allá de las palabras, la emoción estaba latente; y la entrada en la plaza de los Reyes Magos donde iba a cumplir el compromiso del acuerdo alcanzado de recibir en mano las cartas infantiles, para entregárselas esa misma noche a sus Majestades, supuso más que un reto, supuso la realización de nuestras señas de identidad. Supuso que el futuro está en nuestros niños y niñas.

Estoy seguro, querido Vicente Tamarit, presidente de la Asociación, que con tu empuje, con tu trabajo, y con tu gran equipo, la asociación llegará a engrandecer ampliamente esta celebración.

Con la ilusión de que esta historia no termine nunca.

Antonio Barrachina Martínez

Heraldo RR.MM. 2023

Melchior, Garpar i Baltasar. Fotografia de Manuel Iváñez.

*Els Reis Mags d'Orient amb els seus sèquits pels carrers d'Ibi.
Fotografia Manuel Iváñez.*

Reis Mags

CRÓNICA REAL REIS MAGS 2023

Estimados ibenses, las sensaciones al escribir esta crónica son de una enorme alegría, ya que los momentos vividos entre los 3 amigos fueron de mucha intensidad y pasión por estas fiestas tan queridas en el pueblo de Ibi, las fiestas de los Reyes Magos.

Se nos hace difícil poder explicar entre líneas las sensaciones vividas desde que fuimos afortunados para representar a sus Majestades los Reyes Magos de Oriente en el día de la cena del Herald, el 4 de enero del 2020. Si es verdad que los 3 coincidimos en una cosa, y es que es imposible explicar con palabras el momento de recorrer las calles de Ibi, mirando a los niños y niñas con esas caritas tan sinceras y llenas de inocencia.

La cabalgata SSMM 2023 fue muy especial, no solo para nosotros tres, si no para todo el pueblo de Ibi. Ya era hora de disfrutar de una cabalgata como la que hemos estado viviendo los años anteriores a la pandemia.

Representar a sus Majestades es como retroceder en el tiempo y volver a sentirte niño, el sentir como te transmiten toda su magia es un momento único. Las conversaciones que tuvimos con los niños y niñas nos las guardaremos como un bonito recuerdo.

La espera de 3 años valió la pena, ya que la recompensa de participar en un día tan especial va acompañada de las cosas más valiosas que tenemos en nuestras vidas, familiares y amigos compartiendo al mismo tiempo alegrías y sueños por cumplir.

Una vez cumplido nuestro sueño, nos toca dar las gracias a las dos directivas que nos hicieron vivir muy fácil nuestra representación. Nos enseñaron con respeto y valores a disfrutar de cada momento y sobre todo a llevar la magia a todos los rincones de nuestro querido pueblo con admiración y alegría.

Gracias a Pascual Martínez y su directiva. Nos demostraron que lo primero de todo son los niños de Ibi y que estas fiestas están para ellos y solo para ellos. Que un Rey Mago tiene que estar a la altura de las circunstancias y dejarse llevar por la magia e ilusión de la noche del día 5. Solo y solo esa noche es cuando aparecen los Reyes Magos en nuestro pueblo.

Dar las gracias a la nueva directiva. Hablaremos siempre con respeto y cariño del presidente Vicente Tamarit y su directiva tan valiente por acoger la asociación en tan poco tiempo, demostrando que con trabajo y buen hacer se puede llevar adelante estas fiestas tan importantes para el pueblo de Ibi.

Por último, deseamos una feliz Navidad y un próspero año nuevo.

¡Que vivan los Reyes Magos de Ibi!

Toni (Melchor), Roberto (Gaspar) y Ricardo (Baltasar)

Fotografies de Manuel Iváñez.

Reis Mags

“A LA REIALESA DES DE LA SERVITUD”. PATGES REIALS 2023

Parlar de representar el paper dels Reis Mags d'Orient és parlar de la cavalcada, dels víctors dels xiquets i dels seus familiars al pas de les carrosses o dels moments intensos de calor humà en el carrer de les Eres i Joaquín Vilanova després de l'adoració; amb fotos i selfies amb Ses Majestats i la tensió perquè a l'hora i punt el seguici reial inicie el seu descens cap al monument i el repartiment de regals es faça seguidament, com és preceptiu. Però els Reis Mags d'Orient en Ibi és una obra en dos actes, la cavalcada del dia 5 de gener, que ja hem comentat, i la replegada de les cartes la vespra, el dia 4.

Assadollats pel xivarri emocionat de menuts i grans esperant els regals la Nit de Reis, costa parar esment al que passa cada any el dia d'abans i que molts components de les ternes reials, en fer balanç de les seues vivències, recorden com a una experiència molt més satisfactòria i enriquidora. Una experiència que es viu conscientment i lenta, plena de matisos, com quan es degusta un bon vi o un bon licor que es manté en la boca fent-lo rodar de costat a costat buscant traure tots els aromes i textures. El Dia de la Carta, la replegada dels desitjos per a l'endemà es gaudeix així, lentament, serenament, amb el cor sensible disposat a emocionar-se amb els petits esbossos que cada xiquet, o majoret, que de tot hi ha, conta de la seua vida quan entrega la seua carta plena d'illusió amb la seguretat de què arribarà sense demora a la seua destinació.

Perquè cada lletra amaga una història i diu molt de qui l'escriu. I moltes missives diuen de com és i com viu un poble i la seua gent. Un patge bon observador seria capaç de veure la gran diversitat de famílies que conviuen en Ibi. Xiquets que porten dos cartes, una per a cal pare i una altra per a ca la mare, diuen sense voler que els seus progenitors ja no estan junts. La majoria ja ho han normalitzat, però també hi ha qui en la carta demana que els seus pares no se separen. Però també n'hi ha qui porta dos sobres perquè ben aviat tindrà un germanet o germaneta i, malgrat que encara no li ha vist la cara, ja pensa amb tot el que compartirà amb ell.

Quan a més d'escriure una llista de joguets, un menut també prega per la salut d'un avi malalt, demostra l'estret vincle que les persones majors i els seus nets mantenen; tan fort, o més en algunes ocasions, com el que els uneix als seus pares. Així mateix, un escrit presentat en nom d'un gos o d'un gat evidència que algunes mascotes són quasi, o fins i tot sense el quasi, com un membre més de la família, al mateix nivell que les persones.

El patge, en sentir una gran varietat de noms, podria fer un estudi de quins estan de moda i quins, ben habituals fa uns anys, ja no se senten. Noms en valencià i en castellà, i també en altres llengües foranes. La majoria curts de bonica sonoritat, però també a voltes difícils d'entendre i de pronunciar. Noms que sovint recorden a personatges famosos, esportistes, cantants o actors, però molt poc a sants o marededéus venerades antigament.

També, parlant amb els xiquets sobre els seus desitjos, descobriria multitud de joguets i aparells capaços de fer les mil meravelles, amb els noms escrits en totes les variants ortogràfiques possibles, o en el cas dels més xicotets, retallats dels catàlegs de les tendes i apegats en la carta. I percebria content les inquietuds artístiques de molta xicalla en les cartes fetes i dibuixades per ells mateixos, poguera ser amb la voluntat d'entendre a Ses Majestats i aconseguir que obvien alguna xicoteta malifeta o mal comportament. Però també sentiria pena en veure que la majoria no se'n recorden dels més desafavorits i no demanen res per als xiquets i xiquetes que no tenen la mateixa sort que ells. La cara de sorpresa que la majoria posen quan els pregunta què han demanat per als més pobres demostra que la solidaritat no és un valor que es cotitza a l'alça.

Sent com és un personatge que se sent hereu d'una tradició de servici als Reis Mags d'Orient i als seus súbdits de tot el món, el patge posaria amb gust per a inacabables selfies, fotografies i vídeos. Després d'entregar la carta i replegar la preceptiva bosseta de llepolies, ningú no se'n aniria sense immortalitzar

*La Cavalcada de l'Herald finalitza amb el lliurament de les cartes als Patges Reials.
Fotografia de Manuel Iváñez.*

Reis Mags

el moment. Individualment o amb els germans, cosins, pares, avis, amics... tots se'n durien un reguitzell d'imatges perquè els adults les puguem compartir desvanits amb els familiars i arrimats que no hi han pogut anar.

Adults que moltes voltes l'omplirien d'esperança en acomiadar-se amb unes senzilles paraules d'agraïment i en encoratjar els xiquets a fer el mateix, o de satisfacció en confiar-li nadons de pocs mesos perquè els agafe al braç. I amb molt de gust escoltaria a cau d'orella confidències de progenitors revelant-li intimitats dels seus fills perquè els puga atendre millor o fins i tot perquè li entreguen el xupló, perquè ja queda lleig perquè s'han fet majors.

I quantes més anècdotes podria contar, viscudes així, amb discreció, com demana el seu ofici.

Cada any, el 4 de gener, els Patges Reials, nobles i humils servidors dels seus senyors els Reis, acompanyant l'Herald, fan el que millor saben fer, servir i escoltar, perquè a l'endemà la conxorxa de milers d'il·lusionistes resulte un èxit que sorprenga grans i xicotets.

Patges Reials 2023

Moments de la Cavalcada de l'Herald del Reis Mags amb els Patges. Fotografia de Manuel Iváñez.

GRABADOS DE ANTAÑO SOÑANDO CON LOS REYES MAGOS

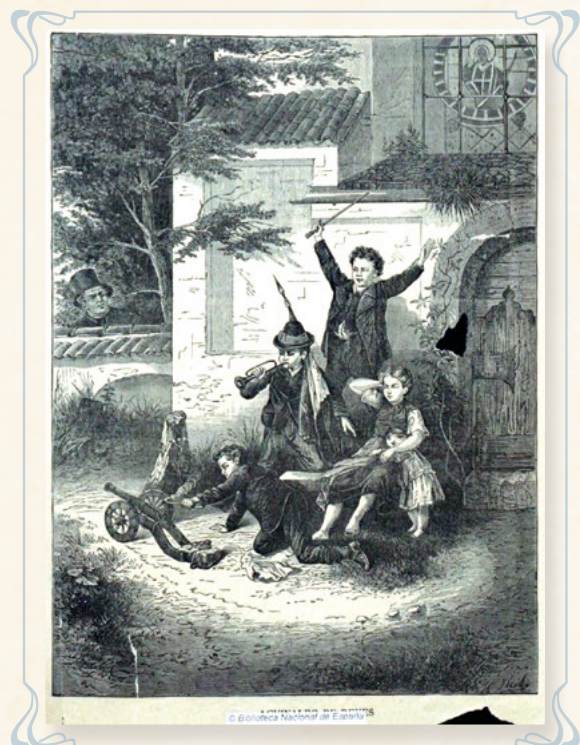
Los grabados y comentarios que se acompañan aparecieron publicados en revistas ilustradas españolas hace ya más de cien años. Son encantadoras imágenes de niños que viven y sueñan con la Noche de los Reyes Magos.

BUZÓN DE REYES

Esta imagen, que corresponde a un cuadro de Timoleon Marie Sobrichón, pintor e ilustrador francés (1831-1914), fue publicada en la revista "Ilustración Católica" el día 5 de enero de 1889. Viene acompañada con el siguiente texto: "Teresita dice, aupando a su hermano: Yo he pedido a los Reyes una muñeca tan grande como la Cibeles. Y tu ¿qué quieres? Y Aurelio, haciendo esfuerzos por meter la carta en el Buzón de los Magos, contesta: Yo quiero un toro. El buzón colocado en las tiendas de juguetes, es invención moderna, aún no establecida en España; pero ya se aclimatará".

AGUINALDO DE REYES

Fue publicada en la revista de Madrid: "El Álbum Ibero Americano" el día 7 de enero de 1891. Es comentada de esta manera: "Es costumbre tradicional dedicar a los niños la fiesta de Reyes, sabido es que en la víspera de esa fiesta, los parvulillos ponen sus zapatitos en la chimenea o en el balcón para que los Reyes Magos depositen en ellos dulces y juguetes. En este año se han suspendido los zapatitos de los balcones en señal de duelo por los muchos niños que han muerto a causa de la viruela; pero los cariñosos papás que tienen la dicha de contemplar a sus hijitos llenos de salud y alegría no han querido privarles del aguinaldo a quienes tienen derecho en el día de Reyes, fiesta consagrada a la infancia. Por eso en nuestro grabado aparecen en animado grupo los chiquillos que han tomado posesión de los nuevos juguetes; uno de ellos empuña el sable con valentía, otro anuncia con su trompeta la proximidad de la batalla cubriéndose con la enseña nacional mientras el hermanito pega fuego al cañón con gran susto de la niña, que quiere proteger a la muñeca del terrible peligro. El papá se deleita con tal escena contemplándola desde el jardín".

AL ENCUENTRO DE LOS REYES MAGOS

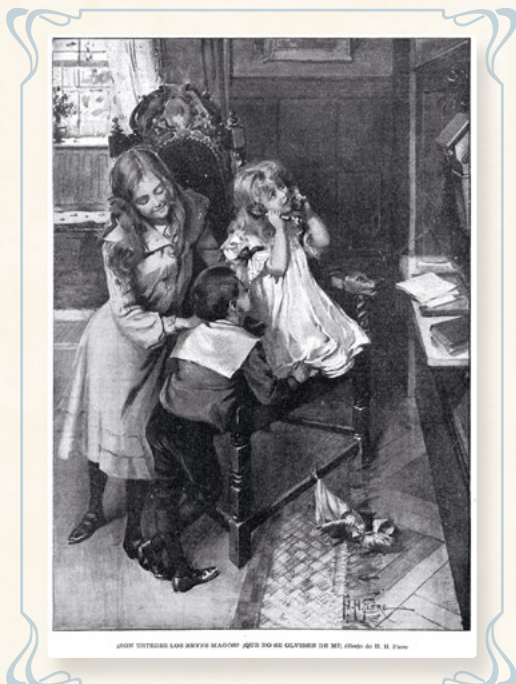

Imagen publicada en “El Álbum Ibero Americano” el día 7 de enero de 1892 con el comentario: “Conocida es de todo el mundo la inocente broma que en estos días se da a los niños con motivo de la fiesta de los Reyes Magos. La infancia cree tan sinceramente en la llegada de esos fastuosos personajes que se anuncian con espléndidas dádivas, que no hay chiquillo que no se prepare a recibir a los reyes, ya armado de escalera, ya con un cetro de caña, ya saliendo a los alrededores de la aldea para verlos llegar. Los chiquillos de nuestro grabado han aparejado un borrico para salir a recibir a los Reyes Magos, que les han de traer juguetes y dulces.”

LA CARTA PARA LOS REYES MAGOS

Esta, publicada en “El Álbum Ibero Americano” el día 30 de diciembre de 1894 con el siguiente texto: “¡Grave es el caso! El chiquitín desea escribir a los Reyes para que le traigan buenos juguetes y confía su encargo a su hermana mayor, poco avezada a esta clase de trabajos; no sabe cómo empezar y por eso nos la presenta el pintor perpleja, cavilosa. Es seguro que la carta no será muy elegante, pero los Reyes Magos son de buen contestar y no se fijarán en la falta de sintaxis ni la de ortografía, dando espléndidamente sus regalos al parvulillo.”

¿SON USTEDES LOS REYES MAGOS?
¡QUE NO SE OLVIDEN DE MI!

Se trata de un dibujo firmado por H.H. Flore y publicado en “La Ilustración Artística” (revista editada en Barcelona) correspondiente al día 10 de enero de 1905. El comentario que le acompaña, más extenso, hace referencia a la ingenuidad de los niños que utilizan la nueva tecnología de entonces.

Selección de imágenes y textos:
Carlos Cremades Marco

*Diversos moments de les cavalcades dels Reis Mags. Arxiu de l'Associació de Reis Mags d'Ibi.
Fotografies custodiades a l'Arxiu Municipal d'Ibi.*

LOS MAGOS DE ORIENTE

Los Reyes Magos, sin duda, es una de las festividades navideñas más entrañables para los niños, si no la que más, y, por ilusión compartida, para los demás. Tres reyes con una barba exuberante y abultadas ropas regias, habitualmente sobre carrozas o camellos y, actualmente, incluso, otros medios de locomoción, algunos sofisticados, representan a aquéllos que, según la tradición, guiados por una estrella llegaron hasta Belén y adoraron a Jesús.

Desde un punto de vista superficial, fundamentalmente por el reparto de regalos y especialmente el de juguetes, podemos afirmar que es una tradición cristiana que se corresponde con la de Papa Noël, Santa Klaus, Viejito Pascuero, San Nicolás o simplemente Santa en otros lugares. Destaquemos, además, que en nuestra localidad posee una especial significación por antigüedad, por determinados atavismos locales, por la significación de nuestras fiestas invernales, y también por su vinculación al mundo juguetero que, durante el siglo XX, fue el *modus vivendi* de la población, y ha dado pie al conocimiento que ha servido de base a la práctica totalidad de la industria ibense.

De dónde nos viene esta tradición. Vayamos a los orígenes, Es en el Evangelio de san Mateo, escrito en el 67-69 dC, exclusivamente, donde encontramos la descripción del episodio que ese día se conmemora: una estrella lleva a tres magos hasta donde había nacido el niño extraordinario, hablan con Herodes, se arrodillan allí, lo adoran y le ofrecen determinados presentes.

Sobre el lugar, en el texto se refiere una casa, nada se dice del pesebre que es una tradición que surge en Italia en el siglo XIII. La casa pertenecía a un familiar de José, igualmente de la estirpe de David, según indica Armand Puig.

Mateo denomina a estos personajes: magos, y venían de Oriente. El texto evangélico usa la palabra *magòì*. Término empleado por Herodoto (450 a.C.) (1.101, 132) para una tribu de los medos que tenía funciones sacerdotales en el imperio persa; concretamente en las costas del Mar Caspio (Irán del norte). Para complementar esto, Daniel (1.20; 2.27; 5.15) aplica el término a una clase de “sabios” o astrólogos que interpretaban sueños y mensajes de los dioses.

El hecho de que una estrella indicara el nacimiento de un personaje ilustra frecuentemente tradiciones helénicas, podemos encontrarlos referida a Augusto, Alejandro Magno, Mitriades, incluso el profeta mazdeísta Zaratustra, puesto que la venida de su hijo, según sus profecías, vendría precedido por una estrella igualmente.

El Evangelio Árabe de la Infancia, uno de los evangelios apócrifos, también denominado el Evangelio árabe del Pseudo Juan, afirma que Zoroastro predijo el nacimiento de Jesús y el viaje de los magos a Belén.

No resulta descabellado pensar que los Magos estuvieran familiarizados con las grandes profecías mesiánicas. Tengamos en cuenta que muchos judíos tras el exilio babilónico, con el edicto de Ciro, no volvieron guiados por Nehemías hasta Judea. Cuando nació Cristo, había población hebrea en Babilonia, y muy probablemente también en Persia. Por alguna razón, la tradición hebrea sobrevivió en Persia.

Siguiendo a John Szyptma, traducido por José Demetrio Jiménez, entresacado de su libro Walter Drum, nos dice:

Aparecen, pues, como provenientes de «oriente» (Mat., II, 1, 2, 9). Al oriente de Palestina solo la antigua Media, Persia, Asiria y Babilonia tienen un sacerdocio de Magos en el tiempo del nacimiento de Cristo. Los Magos vinieron desde alguna parte del Imperio Parto. Probablemente cruzaron el desierto de Siria, entre el Eufrates y Siria, llegando a Haleb (Aleppo) o Tudmor (Palmyra), recorriendo el trayecto hasta Damasco y hacia el sur, en lo que ahora es la gran ruta a la Meca (darb elhaj, «el camino de los peregrinos»), continuando por el Mar de Galilea y el Jordán por el oeste hasta cruzar el vado cerca de Jericó. No hay tradición precisa de la denominada tierra «del oriente». Según San Máximo (Homil. XVIII in Epiphán.) es Babilonia; también Teodoto de Ancyra (Homil. de Nativitate, I, X); según San Clemente de Alejandría.

(Strom., I, XV) y San Cirilo de Alejandría (In Is. XLIX, 12) es Persia; según San Justino (Cont. Tryphon., LXXVII), Tertuliano (Adv. Jud., IX) y San Epifanio (Expos. fidei, VIII) es Arabia.

*Diversos moments de les cavalcades dels Reis Mags. Arxiu de l'Associació de Reis Mags d'Ibi.
Fotografies custodiades a l'Arxiu Municipal d'Ibi.*

Colaboraciones

En el siglo III el teólogo Orígenes de Alejandría, (conocido también como Orígenes Adamantius), indicó que los Reyes Magos eran tres, número que acabó por imponerse atendiendo a razones bíblicas, litúrgicas y simbólicas, y que fue confirmado por la Iglesia en el siglo V, explica al respecto el Doctor en Historia José Javier Azanza López.

Ya en el siglo V, el papa León I el Magno proclamó en sus Sermones para la Epifanía (Homilía VII), con el título: El Señor ama la niñez, que los reyes magos de Oriente eran tres.

En el mosaico de la Basílica de Sant Apollinaire Nuovo en Rávena, fechada en el siglo VI, figuran el número y sus nombres: Balthassar, Melchior y Gaspar, con unos rasgos determinados, con ropas orientales y un gorro frigio, se dirigen hacia la Virgen que tiene en sus rodillas al Niño. En Cataluña, algunos altares románicos guardan importante semejanza.

Andrea Mantegna fue el primero en pintar un rey negro en el Tríptico de los Uffici en 1460, iniciativa secundada por la iglesia, que en la fecha pretende extenderse hacia África.

Hubo distintas interpretaciones para sus rasgos pero finalmente se consolidaría la representación de las tres grandes regiones conocidas del mundo en aquella fecha: Melchor, el anciano de cabello y barba canosa, pasó a simbolizar a herederos de Jafet y a los europeos; Gaspar, rubio y lampiño, a los semitas de Asia, y Baltasar, negro y más joven, personificó a los hijos de Cam, los africanos.

Quinto Séptimo Tertuliano, un padre de la Iglesia, en la primera parte del siglo III, afirma por vez primera que los magos de Oriente son reyes. Se basó en el Salmo 72 del Antiguo Testamento, que dice que los reyes de Sabá y de Seba ofrecerán dones. Todos los reyes se postrarán delante de él. A partir de ese momento se les representa con corona.

A finales del XVI se han asimilado totalmente las tres estirpes de Noé, como se puede comprobar en la Adoración de los Reyes de El Greco de 1568. Escenificando a través de las tres razas de los Reyes Magos, el reconocimiento de la divinidad de Jesucristo por todas las naciones.

Hablemos de la fecha en que se celebran, tiene varias explicaciones, pero la más difundida es la siguiente: ya en el Neolítico se celebraba el solsticio de invierno, momento en que el sol llega a su punto más bajo y los días comienzan a alargarse. Esta celebración se trasladaría prácticamente a todas las culturas, llegando a la romana, en la que entre el 17 y el 23 de diciembre tienen lugar las Saturnales, fiestas en las que todo se ilumina con velas, se paran las actividades agrícolas y los esclavos dejan de trabajar. Hay grandes banquetes, se mata un cerdo y se intercambian regalos. El 25 se celebra el Natalis Solis Invicti.

La Biblia describe a Jesucristo como “sol de justicia” o “luz del mundo”, el emperador Constantino hizo coincidir el nacimiento de Jesús en esa fecha, fecha que no se conocía con exactitud, porque su llegada significa la conquista de la luz sobre la oscuridad, conservando la designación de la fiesta como Natalis, que refiere el nacimiento de un emperador.

La Iglesia occidental fija la Epifanía el duodécimo día de Navidad, es decir el 6 de enero, porque para los católicos la Epifanía es la manifestación de Cristo a los gentiles y el reconocimiento de estos a Dios. Esta Epifanía se personifica con la celebración de los Reyes Magos, y con los tres presentes, símbolo de la divinidad: oro como rey, incienso como sacerdote y mirra como profeta. El Edicto de Milán del 313 dC. establece la libertad religiosa en el imperio, los papas mantienen el nacimiento de Jesucristo en esa fecha para contrarrestar los cultos paganos. En el 381 dC. Teodosio convierte al cristianismo en la religión oficial del imperio, quedando ya fijada esa fecha.

José María Ramírez Mellado

Col·laboracions

"PORVENIR"

“*P*orvenir” es el título dado una canción para el Día de la Carta a los Reyes Magos. No es un villancico, y no lo es porque la música tiene sus formas, y estas formas configuran la cualidad de cualquier música. Y un villancico, en estricta definición, es una canción religiosa cuyo tema central es el nacimiento de Jesús. Es, eso sí, una canción de Navidad porque se encuadra en ella.

¿Y porque nace una canción de este tipo?

Fundamentalmente por iniciativa e impulso de Vicente Tamarit Ruíz, a quién va dedicada.

El actual presidente de la Asociación de Reyes Magos es un entusiasta y magnífico adalid de Ibi, sus fiestas y tradiciones. Y lidera una junta formada con gente tan entregada e ilusionada como él.

Hace casi un año pensó que sería conveniente que al Heraldo de sus majestades los RR.MM. de Oriente le acompañara una música creada “ad hoc” para tal efecto, lanzándole el reto a este humilde compositor pero, como él, tan entregado siempre a la mejora de todo lo que rodea a Ibi y a nuestros queridos Gaspar, Melchor y Baltasar

Pensé en un principio en escribir una fanfarria; volvemos a las formas: una fanfarria es una obra de carácter ceremonial, con gran fuerza e impacto, anunciadora de un hecho importante como la entrada de un personaje relevante o la apertura de un acto o espectáculo.

Le di muchas vueltas, elaboré varios borradores y propuestas pero, finalmente, me pareció que aquello no era la forma adecuada al acto que tenía que acompañar-anunciar, y menos al humilde heraldo.

Además, como sabéis, desde el año 2011, la Asociación de Reyes Magos de Ibi promueve, con el asesoramiento del Taller de Música Castell Vermell, un singular Concurso de composición de marchas para cabalgata de Reyes Magos con el propósito de fomentar la creación de una música específica para este precioso acto, que hasta ese momento no existía. Pensemos que con anterioridad se estaba utilizando música festera (marchas moras y cristianas) o popurrís de temas navideños, más o menos acertados.

Estas marchas son interpretadas por bandas de música, que es el conjunto musical que mayor calidad ofrece en formación de desfile, es decir en la calle. Un grupo compuesto por instrumentos de viento y percusión que por estas tierras goza de sociedades de prestigio internacional.

Y si, ya se han creado, al margen de las obras premiadas, un número más que notable de marchas para sus Majestades de ilusión e implantado en la mayoría de cabalgatas este tipo de música que nace, no lo olviden, de la iniciativa e impulso del pueblo de los juguetes, Ibi.

Volvemos a “Porvenir”.

Los Reyes Magos es el fin de fiesta de la Navidad. Una fiesta que culmina, no podía ser de otro modo, dando el mayor protagonismo e importancia a los niños.

El día cuatro de enero tiene aquello de que “más vale la víspera que la fiesta”. Vienen, ya vienen, ya están casi aquí nuestros queridos y esperados Reyes Magos. Y los niños y niñas, acompañados de sus familiares, entregan la carta. En esa carta se piden regalos, casi siempre tutelados por madres y padres, que

Porvenir

Canción del Día de la Carta a los Reyes Magos

Voz

Es Bal-ta-sar Es Gas-par y con Mel-chor vie-nen ya Pon en la car-ta to-da tu, J-lu-sión

30 Con los do-se-os de un mun-do me-jor Hay que es-pe-rar un día más Son-rie fe-liz vie-nen ya **To Coda**

43 La ca-ra-va-na se es-ta-a-cer-can-do, si Mar-ca su es-tre-lia, el por-ve-nir **D.S. al Coda**

58 **Coda** Son-rie fe-liz vie-nen ya Té vie-nen los re-yes ma-gos, ya vie-nen los re-yes ma-gos

Detailed description: The image shows a musical score for the song 'Porvenir'. It is written for voice (Voz) in a 2/4 time signature. The score is divided into four systems. The first system starts at measure 2 and ends at measure 15. The second system starts at measure 30 and includes a 'To Coda' section. The third system starts at measure 43 and includes a 'D.S. al Coda' instruction. The fourth system starts at measure 58 and includes a 'Coda' section. The lyrics are in Spanish and describe the arrival of the Three Kings. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings.

Bene. Ripoll Belda. lbi. 2023/24

Col·laboracions

no se cansan de repetir que para recibirlos hay que portarse bien, hacerse merecedores, pues los Reyes están atentos a todo cuanto hacen.

El Día de la Carta es pues el de los anhelos, de las esperanzas de que cumplan con lo que se les ha pedido.

Así que eso hice yo, escribir mi carta, que es la letra de esta canción:

*Es Baltasar,
Es Gaspar,
y con Melchor,
vienen ya.*

*Pon en la carta
toda tu ilusión
con los deseos
de un mundo mejor.*

*Hay que esperar,
un día más,
Sonríe feliz,
vienen ya.*

*La caravana se está acercando, si,
marca su estrella el porvenir.*

Y con esta letra nació una música. Una melodía sencilla, fácil de recordar, acompañada de una armonía e instrumentación cómoda. Pensada para ser cantada fundamentalmente por voces infantiles, con flautas dulces, percusión y, como no, también banda. Es ya el Día de la Carta. Mañana vendrán los Reyes Magos. Mientras tanto trabajemos, cantemos por el porvenir. Que ha de ser, seguro, mejor. Hay que crearlo.

Bene. Ripoll Belda

Esdeveniments de la Festa

LES ROMERIES D'IBI EN À PUNT

El magazine 'Fas Festa' de la televisió valenciana d'À Punt han visitat durant l'any 2023 les tradicionals romeries d'Ibi. En primer lloc, les càmeres del programa van gravar diferents moments de la Romeria de Sant Pasqual: la processó, la missa, els gojos, les carreres, la biga ensabonà i fins i tot el concurs de truita que novedosaament es va fer, tot i que amb poca participació. També el mateix equip va visitar Ibi durant la romeria de Sant Miquel al mes de setembre, on van poder mostrar a tots els televidents la processó del sant, la germanor de la jornada, la sardinada, les carreres, la missa, la repartició de coques i com no, el dolç més reconegut d'Ibi: la saginosa.

LES FALLES DE VALÈNCIA CORONADES PELS FADRINS D'IBI

Les Falles de València de la primavera de 2023 sempre seran recordades pels iberuts i les iberudes per haver fet a les Festes d'Hivern d'Ibi ben presents. La Falla Infantil Municipal de l'Ajuntament d'Ibi rebia el títol de "Valencians en Dansa" i en ella es podien veure representades diferents danses i balls de tot el País Valencià. La Falla estava coronada per una parella de balladors fadrins d'Ibi, ella amb el seu barret de Pastora i ell amb el seu trage. Els dos ballaven al cap damunt de la Falla, obra de Ceballos i Sanabria, fins que les flames de la nit de la Cremà els van desfer, com a bon ninots. Es tracta d'un gran reconeixement a les danses i els balls d'Ibi i a la cultura del nostre poble que des de València ens va encissar el cor.

Esdeveniments de la Festa

EL BALL A L'ESTIL LLIURE I EL SO DE LA JOTA ARAGONESA D'IBI

El passat 21 de maig de 2023, l'Ateneu Popular La Gavarnera amb el col·lectiu Saraus a la Mariola van organitzar la 2a Trobada de Ball Tradicional a l'Estil Lliure. Al matí, hi va haver la xarrada "La música i els balls tradicionals d'Ibi des de la perspectiva de l'estil lliure". En acabat, Fina Bornay "la Mòbila" va tocar la jota aragonesa d'Ibi, que segurament no es tocava públicament des dels anys 60. Durant el vermut, es van versar cobletes i, de vesprada, es va fer un ball lliure obert a la placeta de Sant Vicent, amb balladors i un so de músics de tota la contornada (Biar, Cocentaina, Alcoi...), alguns membres de l'actual sonet i de la rondalla del Grup de Danses d'Ibi i de la cuadrilla de ànimes de Matían i Venta Micena a Ibi i Cocentaina. Es van ballar lliurement fandangos rodats, villaneres, safanòries, aragoneses, jotes rodades, trompots, seguidilles, malaguenyes i alguna que altra parranda andalusa.

EL GRUP DE DANSES D'IBI EN LES FALLES DE VALENCIA

El dimarts 14 de març, el Grup de Danses d'Ibi va ser convidat per l'Ajuntament de València i per la Federació de Folklore de la Comunitat Valenciana a realitzar una actuació a la plaça de l'Ajuntament del Cap i Casal per a celebrar l'arribada dels ninots de la Falla Infantil Municipal, que contenia les efígies de dos balladors d'Ibi. L'actuació, que va cridar molt l'atenció del públic assistent, va consistir en una representació del Ball del Virrei. La Rondalla va fer de Sonet, el Cos de Ball de Dansà de Fadrins i fins i tot el Virrei va obrir el ball amb el seu sable, indicant que anava a ballar-se el Fandanguet Rodaet, tal i com és de costum a les nostres festes. El públic assistent va demanar més balls i davant de la Falla Municipal es va continuar ballant altres balls com la jota de Carrers o el Trompot.

Esdeveniments de la Festa

EL VIOLÍ TORNA AL SONET

Durant el 2023, la Rondalla del Grup de Danses d'Ibi ha tornat a introduir entre el so dels seus instruments el del violí. L'últim violinista de la Rondalla va ser Hermenegildo Beneyto als anys 50. Amb la recuperació de les Festes d'Hivern, entre 1979 i 1984 tocaven al Sonet el violí José León "el Tío León" i Hermenegildo Beneyto. Ara de nou, de la mà del jove Jorge Antequera el so del violí tornarà a escoltar-se acompanyant els balls de les festes, tal i com sabem que es feia durant molts anys.

LA MÚSICA I ELS BALLS D'IBI EN LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

El passat 26 d'octubre de 2023, dos investigadors d'Ibi, Tòfol Cabeza i Carlos Asensio van participar amb la comunicació "Investigació documental, arxius sonors i memòria oral per a promoure el vessant d'improvisació de la música i el ball tradicionals d'Ibi" al I Simposi de Música i Dansa tradicional organitzat per la pròpia Universitat de València. Durant la comunicació, els investigadors van exposar la part musical i de ball de les Festes d'Hivern d'Ibi, reflexionant sobre la investigació que han dut a terme i analitzant la situació actual de participació en els balls i les dansades. Així mateix, també van proposar algunes idees per revitalitzar el ball tradicional d'Ibi apostant per la improvisació del ball i la música per promoure la naturalitat i la diversió.

Esdeveniments de la Festa

NOVES VESTIDORES PER AL COL·LECTIU

Durant l'estiu de 2023, després de fer diferents tallers per a aprendre a vestir balladores a l'estil d'Ibi, tres dones han donat el pas d'iniciar-se en aquesta tradicional costum ensenyades de la mà d'Alicia Brotons. Han participat vestint a balladores del Grup de Danses d'Ibi en diferents actuacions i ara passen a formar part del Col·lectiu de Vestidores i Pentinadores que solen vestir i pentinar a la majoria de balladores que participen en les dansades de les Festes d'Hivern.

LA ASOCIACIÓN DE ALZHEIMER DE IBI RINDE HOMENAJE A “LES FESTES D’HIVERN”

Conscientes de la importancia de preservar y cuidar las tradiciones que nos definen como pueblo, un año más en los talleres celebramos nuestras apreciadas “Festes d’Hivern”. Para ello contamos con las visitas de las personas protagonistas de estas entrañables fiestas, que respondieron a las diversas preguntas planteadas por usuarias y usuarios del centro. ¡Cuánto disfrutamos!

Esdeveniments de la Festa

LA LLEGUMÀ DE L'ATENEU POPULAR LA GAVARNERA

Un any més, i ja van 11, l'Ateneu Popular La Garvanera va celebrar, el dia 28 de desembre, dia dels Enfarinats i primer dia de dansa, el dia de convivència i germanor entorn de les festes d'hivern, la dansa, les tradicions i la gastronomia tradicional, el dia de la Llegumà.

Com ja va sent habitual, es van congreguar més de 70 persones provinents tant del poble com d'altres localitats del País Valencià. Tallers de ball i d'elaboració de coxineres per a participar en la dansa del carrer les Eres són algunes de les propostes d'una programació al voltant de les festes del poble.

ELS ENFARINATS INAUGUREN UNA NOVA PLAÇA AL POBLE

Com tot ajuntament que es pree, l'ajuntament de farsa del dia 28 de desembre que formen els Enfarinats, entre les seues funcions està la de retolar i canviar els noms dels carrers. L'any passat va quedar inaugurada la nova plaça del Descans del Pulisia, vigilat; recordem amb humor l'enginy de les bromes dels enfarinats, altres vials canviats, como ara, la plaça del Revolcó, vigilat, la plaça de la Rata, el carrer del Poc Trelat...

Esdeveniments de la Festa

LA ALDEA DE BELÉN

El pasado 2022 se pensó en construir algo parecido a un campamento de los Reyes Magos, al uso de otras poblaciones y, de acuerdo con el director del Colegio Salesiano, Juanvi Salvador se pensó en construir la Aldea de Belén, intentando plasmar físicamente un poblado que se asemejaría al que encontrarían María y José cuando llegaron a Belén a empadronarse por orden de Cesar Augusto.

La Aldea contó con una tienda de campaña, amplia, para acomodo de las tropas romanas, un pesebre hecho de paja, un lugar donde unos esclavos preparaban cajas con regalos, otro donde se preparaba la masa del pan, algunos lugares donde se fabricaban útiles con cáñamo, una cantina y por supuesto una mesa donde el escribano recibía y empadronaba a los visitantes, que fueron más de 900 niños acompañados por padres y amigos.

LA ASOCIACIÓN REYES MAGOS EN LAS FIESTAS DE LOS BARRIOS

A la Junta Directiva se le ocurrió la idea de ampliar la presencia de la Asociación todo el año en los barrios y de acuerdo con las asociaciones vecinales “nos colamos” en sus fiestas y jugamos con la chiquillería organizando carreras de sacos, colgando sobre sus pechos medallas conmemorativas del evento y premiándoles con sendos vasos de granizado de limón para calmar sus veraniegos calores.

In Memoriam

JUAN VALLS BROTONS "COTORRA"

*C*om començar un reconeixement a una persona tan implicada en aquestes tradicions de Festes d'Hivern. Doncs ni més ni menys que com alguna vegada (en concret dos) Ell va dir: "El Rei Fa Festa". I allí a on vulga que estiga seguirà fent festa.

El seu amor i passió per aquest poble, li ha fet lluitar i dedicar-se en cos i ànima a defensar, treballar, col·laborar, disfrutar i enriquir totes les tradicions, festes i engalanar al poble d'Ibi com es mereix.

Des de ben xicotet eixe "Roget" s'acostava a veure les danses al carrer en un caixonet penjat del coll i venent puros de caramel. Eixes vivències es van transformar en ganes de formar part activa en aquestes festes i no es va quedar curt. Començant per formar part del Grup de Cors i Danses junt amb la nostra mare, Marisa, viatjant per tota Espanya i part de l'estranger, participant en gravacions discogràfiques, concursos i col·laboracions en TVE en el programa "Gente Joven", com a uns pocs exemples que podem comentar.

Dins de les Festes d'Hivern va formar part de vàries dansades. En 1967 va participar en l'última dansà en la que es feien 13 dies de dansa i posteriorment participà en la recuperació de les Festes d'Hivern en 1979. Tot el que el coneixia el dia 28 i 30 el podia buscar dins d'una coixinera i amb un espolsador, granera o bastó. Es sentia "no em coneixeràs" i de seguida especulacions, "pues és Cotorra, ha de ser ell". Mira que s'ho passava bé.

Com sabeu, era un bon fester i d'una festa va eixir altra. De dins dels Guerreros es va proposar fer una bona dansà i ho van aconseguir, i una colla de 20 parelles en l'any 1988 van fer festa representant els nostres Pares el paper de Reis dels Casats. Tots van fer bones amistats, es van implicar al màxim i eixe any es van fer 3 dies de dansa. Aquesta dansà puc dir que va ser molt especial, ja que va haver-hi una implicació màxima inclús dels fills de tots ells. Viatges, dinars, sopars, festes, tots els anys a Sant Miquel, Santa Llúcia, al Ball del Virrei, etc. I mira si estaven a gust i es sentien tan bé que 25 anys després de la seua dansa van tornar a eixir per a celebrar-ho (any 2013) repetint tant la nostra Mare com ell, nostre Pare, com a Reis dels Casats.

La Festa en el record

Estes dos fotografies s'expliquen juntes. En elles podem vore a dos xiquetes més o menys de la mateixa edat, uns cinc anysets... entre una fotografia i l'altra en hi ha més de 60 anys, es tracta de Sario Bernabéu Alemany i la seua neta, Alba Garcia Casado, les dos vestides de balladores, la primera de faldellí, la segona de pastora. Preciós exemple de transmissió de la cultura del poble a les noves generacions.

Fotografies donades a l'Arxiu Municipal en format digital per Sario Bernabéu. Es desconeixen els autors de les fotografies.

La Festa en el record

La imatge digital d'esta fotografia la va donar a l'Arxiu Municipal d'Ibi Elvira Pina Verdú. En ella podem veure als seus pares Elvira Verdú Bou i José Pina Pastor de balladors de la dansa de casats. Per l'exposició Valencians a Nova York, 1892-1930, sabem que Elvira va nàixer en New Britain, Connecticut, en 1924, els seus pares José Verdú i Consuelo Bou van emigrar als Estats Units en 1920 i allí també va nàixer el seu germà, José Verdú, coneguts com "els de Consuelín". Es desconeix l'autor i l'any de la fotografia.

Pastorets i pastoretes participant en la cavalcada dels Reis Mags de l'any 2006. Porten cabassos d'espart plens d'herbes de la muntanya al portal de Betlem. En la fotografia apareix en el centre Judit Martos a qui agraïm la donació de la imatge digital a l'Arxiu Municipal. Es desconeix l'autor .

Una parella de balladors ballant a la commemoració del Centenari de la conducció de les aigües potables a Ibi, 25 de Setembre de 1992. AMI.

20 d'agost de 1978, Pontevedra.

Cançoner

GRUP DE DANSES D'IBI

"CANÇONER DE MARIOLA"

Cuadernos de música folklórica valenciana
Instituto Alfonso el Magnánimo – Diputación de Valencia. 1960

CANÇÓ DE BRESSOL (Agres)

Palometes del cel: deballeu
que el meu xiquet té son
tanca el ullet i dorm
tanca el ullet, vida meua, i dorm.

CANÇÓ DE LLAURAR (Biar)

Ai cançó del lalilalelo!
es cançó que mai s'acaba
Ai! Comença per lalilolelo
i acaba per lalilala

CANÇÓ DE LLAURAR (Alcoi)

Ai! Si el meu pensament volara
a on aniria a parar?
Dalt de l'alt de Sant Cristòfol
Ay! i a Barxell a descansar

LES CATALINETES (Agres)

Les Catalinetes, les Catalinetes
van per la paga, van per la paga
i si no els dones res, dones res
s'en van a casa, a casa

FANDANGO (Biar)

El fandanguillo de Cádiz
Mare me tiene perdía
que cada vegà que el cante
em costa una malaltia

JO TENIA UN VERDEROL (Alcoi)

Jo tenia un verderol
que s'en fugia al carrer
els xiquets me'l agarren
i el ficarem sabater

Xiques si voleu sabates
el meu verderol en té
i són bones i barates
i a tots peus venen

SEGUIDILLES (Cocentaina)

Seguidilles murcianes
qui les a fetes?
El retor d'Alfajara
que té perretes

La filla de l'alcalde
la més xiqueta
per tapó de bassa
va ben justeteta

Ma sogra diu que em farà
una creu per al rosari
ja tinc prou creu en són fill
que tinc creu i relicari

AGUILANDO

Estes festes de Nadal
en la ma tinc un pardal
i en la butxaca un xiulit
per a tocar esta nit

Senyores i senyores ja estem açí
i venim a demanar
que mos donen l'aguilando
o diners per a comprar

Obrigau el pastaor
no tingau ningun reparo
que son festes de Nadal
i venim per l'aguilando

FANDANGO (Biar)

Ma mare no vol que em case
i no em deixa festejar,
Dona a entendre que sóc jove
per no fer-me l'aixovar

Programa de les Festes d'Hivern d'Ibi

DESEMBRE 2023 - GENER 2024

PRESENTACIÓ

Les Festes d'Hivern d'Ibi són eixes festes entranyables que conviuen amb eixos dies en què la família està més junta que mai. Són festes que partixen de cada casa, on majors i xiquets troben el moment d'estar més prop i en convivència. Són festes on la música, les tradicions i l'amor pels costums estan presents.

La música, la dansa i la tradició tornaran de nou a omplir els carrers d'Ibi. Les nostres Festes d'Hivern estan plenes de sentiments i emocions per a totes les edats. La festa i l'ambient sempre estan present. De nou els sentiments i el nerviosisme es barregen amb la il·lusió de balladores i de balladors, l'emoció de les carreres i els pregons, el color i el preciosisme dels vestits tradicionals de les balladores i dels balladors, les risses que ens donen els Tapats, la llei que ens imposa la Justícia Nova i la seua Oposició, la sàtira dels Amantats i dels Fadrins, la música de les bandes de música, de la xaramita i el tabalet o del Sonet que ens ompli d'alegria i els xiquets i les xiquetes nervioses, esperant a l'Herald per entregar els seus desitjos i esperant veure com els Reis Mags d'Orient i els Paqueters Reials els porten els joguets somiats.

És per això que des de la Regidoria de Tradicions i la Taula de les Festes d'Hivern d'Ibi, vos animem a participar i donar suport als protagonistes i participants de les festes amb qualsevol forma possible: vestint-vos de Tapats, acudint a veure els Enfarinats i l'Oposició o simplement fent acte de presència al carrer les Eres o al Ball del Virrei, on veure ballar als protagonistes d'enguany o on gaudir del ball que tan nostre és. La calor humana donarà vida i color a les Festes d'Hivern així. I que cada acte de l'Associació Reis Mags estiga ple de la il·lusió més gran que hi ha, la dels xiquets i que la Cavalcada de Ses Majestats òmpliga com sempre, els carrers d'alegria, amor i amistat. Alguna cosa han de tindre les nostres Festes d'Hivern d'Ibi perquè atraguen l'atenció d'iberuts i iberudes i de gent de fora d'Ibi. Gaudim de les nostres tradicions i de les nostres festes.

BONES FESTES D'HIVERN!

GUIÓ D'ACTES

DIMECRES 13, DE DESEMBRE:

12.30 hores. Presentació oficial de la Pregonera i del cartell anunciador de les Festes d'Hivern d'Ibi 2023 - 2024, al saló de plenaris de l'Ajuntament.

DIVENDRES 15, DISSABTE 16 I DIUMENGE 17 DE DESEMBRE:

Fira de Nadal Solidària d'Associacions locals, a la plaça la Palla. Jornada de portes obertes en la seu de l'Associació Reis Mags, en el carrer Empedrat.

DIVENDRES, 15 DE DESEMBRE, DIA DEL PREGÓ:

20.30 hores. Concentració a la porta de l'Ajuntament, amb el Taller de Música Castell Vermell, des d'on les autoritats acompanyaran a la pregonera fins a l'Arxiu Municipal per començar els actes de l'inici de les Festes d'Hivern d'Ibi.

Vermell, des d'on les autoritats acompanyaran a la pregonera fins a l'Arxiu Municipal per començar els actes de l'inici de les Festes d'Hivern d'Ibi.

21.00 hores. Com a acte inaugural, el PREGÓ de les Festes d'Hivern d'Ibi donarà inici a les festes des del balcó de l'Ajuntament Vell, hui Arxiu Municipal, a la plaça de les Corts. A continuació, presentació del CARTELL GUANYADOR del "VII Concurs de Cartells anunciadors de la Cavalcada dels Reis Mags d'Ibi 2024", acompanyats pel Taller de Música Castell Vermell d'Ibi.

GUIÓ D'ACTES

21.15 hores. Inauguració de l'exposició del "XV ANIVERSARI DEL CONCURS DE FOTOGRAFIES DE LES FESTES D'HIVERN D'IBI", a la llotja de l'edifici.

21.30 hores. PRESENTACIÓ DE LA REVISTA ENFARINA'T NÚM. 19 al Saló d'Actes de l'Arxiu Municipal. El llibre és la veu i la memòria de les Festes d'Hivern d'Ibi i finestra oberta a totes les persones que desitgen escriure, aportar fotografies o deixar constància del que són, cada any, estes tradicionals festes. En finalitzar es farà el lliurament d'exemplars del llibre als assistents i s'oferirà un vi d'honor.

DISSABTE, 16 DE DESEMBRE:

11.50 hores. Concentració de xiquetes i xiquets a la plaça la Palla.

12.00 hores. Inici de la cercavila presidida pel Taller de Música Castell Vermell fins a arribar a l'esplanada de l'ermita de Santa Llúcia.

*Les albaes de la Xurra
són molt bones de cantar
si mos dona un plat de xutlles
tornarem a començar*

12.30 hores. BATEIG DE SANTA LLÚCIA amb llançament de fruits secs i llepolies per a tots els xiquets i les xiquetes.

17.00 hores. PREGÓ DELS FADRINS, on anunciaran i recordaran que s'apropen les Danses. Iniciaran el seu recorregut a la plaça de la Llibertat. Enguany, per motius d'organització interna, es realitzarà en aquesta data.

18.00 hores. Concert Benèfic de Nadales dels col·legis d'Ibi. Teatre del col·legi Salesians.

El concert es farà en dues parts. La primera a les 18.00 i la segona a les 19.30. En el concert actuaran xiquets i xiquetes dels col·legis de primària del nostre poble, del Taller de Música Castell Vermell i del Col·legi d'Educació Especial Sanchis Banús. S'interpretaran nadales acompanyades de la Banda de Música Castell Vermell. En la primera part, es tocaran les peces finalistes del XIII Concurs Internacional de Composicions de Marxes per a Cavalcades de Reis Mags i es farà públic el veredict del jurat. En la segona part, la Banda de Música Castell Vermell interpretarà la marxa guanyadora del concurs. Enguany la recaptació del concert es destinarà a ACODIP.

19.00 hores. CONCERT DE NADAL a càrrec de la Unió Musical d'Ibi i la Coral Ibense, en el Teatre Río.

DIUMENGE, 17 DE DESEMBRE, CELEBRACIÓ DE SANTA LLÚCIA:

10.30 hores. PROCESSÓ de Santa Llúcia. Des de l'església de la Transfiguració del Senyor fins a l'ermita de la santa, acompanyats pel Taller de Música Castell Vermell.

11.00 hores. MISSA de Santa Llúcia a l'ermita, en acabar es cantaran els tradicionals Gojos a Santa Llúcia.

10.00 hores. CROSS ESCOLAR. Inscripcions en la taula de control instal·lada al costat de l'Ajuntament.

11.00 hores. Inici de les proves del Cross Escolar. Els premis consistiran en regals per a cada categoria i es repartiran llepolies a qui participe.

12.45 hores. BAIXADA per l'avinguda Joaquín Vilanova de les parelles que enguany prendran el compromís de fer les Danses, acompanyats pel Taller de Música Castell Vermell. A continuació, PESADETA DEL TORRÓ, en la que els balladors oferiran a les seues parelles torró com a regal. Després, les CARRERES, primerament la dels Fadrins i Fadrines, des de l'Ajuntament fins a l'ermita, i seguidament la dels Casats, des del cantó de l'església fins a l'Ajuntament, amb premis de pernils per als que guanyen. En finalitzar, SORTEIG I PROCLAMACIÓ DELS REIS DE LES DANSES. Des del balcó de l'Ajuntament, anunciaran a tot el poble que "EL REI FA FESTA". Seguidament, i acompanyats pel Sonet, Fadrins i Casats faran una cercavila i en la plaça de la Palla oferiran BALLS per al públic assistent. Per a acabar el dia hi haurà un DINAR de germanor, on es proclamaran als Virreis de les Dansades.

*Venim a una casa rica
casa rica i principal
vos cantarem l'aguinaldo
ja vorem que ens donaran*

DISSABTE, 23 DE DESEMBRE:

10.00h: Presentació del joc de taula "Enfarina't" a la llotja de l'Arxiu Municipal d'Ibi.

Activitat organitzada per l'Associació Educativa i Cultural Blue Beehive d'Ibi.

GUIÓ D'ACTES

DIUMENGE, 24 DE DESEMBRE:

09.00 hores. XLIII PUJADA AL BETLEM. Aquesta activitat esportiva que va començar en 1979 té com a finalitat la col·locació d'un naixement nadalenc en la Teixereta, cim emblemàtic per a tota la població d'Ibi. Activitat organitzada per l'Excm. Ajuntament d'Ibi i amb la col·laboració del C.E. Amics de les Muntanyes. Eixida des de la plaça de la Palla.

11.30 hores. RONDA DE NADALES. La Unió Musical d'Ibi té per costum en este dia tan assenyalat, felicitar el Nadal a tot el poble. La ronda començarà en la seu de la UMI.

16.30 hores. DONE'M L'ASGUINALDO. Iniciativa organitzada per l'Escoleta del Grup de Danses d'Ibi per a demanar l'aguinaldo pels carrers del poble. Activitat oberta a la participació de qualsevol persona. Eixida des de la plaça de la Palla.

*Bona nit, és bona nit
venim per les estrenes
que mos trauen de damunt
la tristor i moltes penes*

17.45 hores. Concentració a l'Ajuntament. INAUGURACIÓ DE BETLEMS, acompanyats pel Taller de Música Castell Vermell. En primer lloc, el de la seu de l'Associació Reis Mags per a passar després a l'instal·lat per l'Ajuntament, a l'ermita de Sant Vicent.

19.00 hores. 'BANDOS' DELS FADRINS, des del carrer les Eres fins a l'Ajuntament, els fadrins i les fadrines aniran pregonant, amb els seus bàndols, tot allò que haja ocorregut durant tot l'any a la joventut del poble.

DILLUNS, 25 DE DESEMBRE:

11.00 hores. ELS BONS DIES DE NADAL. Concentració dels Fadrins a la plaça de la Fàbrica Rico amb el Taller de Música Castell Vermell. En cercavila felicitaran a les autoritats locals civils i eclesiàstiques, desitjant-los uns bons dies de Nadal.

12.00 hores. INTERCANVI DE REGALS. Acte en què les fadrines ofereixen a les seues parelles els llaços que lluiran els dies 28 i 30 i els fadrins ofereixen a les seues balladores un regal. L'acte serà a l'Ermita Sant Vicent.

*Ací venim a cantar-li
a la senyora Maria que mos done
l'aguinaldo
més que siga una sardina*

DIMECRES, 27 DE DESEMBRE:

De 9:00 a 18:00 hores. X TORNEIG SOLIDARI DE FUTBOL 8, "Un joguet, una il·lusió" en els camps Francisco Vilaplana Mariel d'Ibi i en el camp municipal d'Onil, amb la col·laboració de l'Associació Reis Mags d'Ibi i de l'Ajuntament d'Ibi.

18.00 hores. Musical "La Gran aventura de los Reyes Magos" en el Teatre Rio. Activitat organitzada per l'Associació Reis Mags d'Ibi.

21.00 hores. 'BANDOS' DELS AMANTATS. Des del carrer les Eres, els Amantats aniran pregonant amb els seus bàndols tot allò que haja esdevingut al llarg de l'any. Acabaran davant l'Ajuntament.

DIJOUS, 28 DE DESEMBRE: ENFARINATS I PRIMER DIA DE DANSES.

De 9:00 a 14:00 hores. X TORNEIG SOLIDARI DE FUTBOL 8, "Un joguet, una il·lusió" en el camp Francisco Vilaplana Mariel d'Ibi, amb la col·laboració de l'Associació Reis Mags d'Ibi i de l'Ajuntament d'Ibi.

12.00 hores. XII FESTES CALENTES D'HIVERN. Dia de la Llegumà. Activitat organitzada per l'Ateneu Popular La Gavarnera, amb taller de balls, taller de coxineres per a eixir de Tapat i dinar de germanor, a la seua seu del carreró de les Ànimes núm. 1.

~~~ ENFARINATS ~~~

08.00 hores. DIA DELS ENFARINATS. A l'eixida del sol del dia dels Sants Innocents, la Justícia Nova començarà la seua presa de poder.

09.00 hores. CARRERA DE L'ALCALDE al carrer les Eres. Una carrera decidirà qui serà l'alcalde dels Enfarinats. L'alcalde constitucional, Sergio Carrasco, protocol·làriament li donarà la vara de comandament. Després el Jutge, el Fiscal, el Secretari i els Agutzils prendran els seus càrrecs al saló de plenaris de l'Ajuntament. A l'eixir, es celebraran els juís de la Justícia Nova.

10.00 hores. Junts es dirigiran al seu Quarter del carrer les Eres on els Enfarinats, convertits en el nou Ajuntament, aplicaran tota la força de la

GUIÓ D'ACTES

seua llei atrapant els infractors amb l'aixavegó i posant-los multes, "i el que no pague... a la presó!". Després tindrà lloc la batalla entre els Enfarinats i l'Oposició formada en resposta. Primer, per facilitar l'accés de tot el món a la festa, hi haurà una batalla de farina i ous, per donar pas a la batalla de coets i pólvora. "Recordeu... Qui no vulga pols que no vaja a l'era!".

*En el portal de Betlem
es crien rates penades
Sant Josep que les va vore
va començar a canyaes.*

12.00 hores. ARREPLEGADA DELS ENFARINATS. Finalitzada la batalla, comença la Fiscalització de Comptes als comerços i entitats de la població. Els Enfarinats aniran demanant i mesurant amb les seues eines. Per finalitzar entregaran el recaptat a l'Associació Somriu d'Ibi.

~~~ PRIMER DIA DE DANSES ~~~

08.30 hores. DIA DELS CASATS. Casats i Fadrins amb la xaramita i el tabal del Taller de Música Castell Vermell, aniran a arrebregar al Virrei i al Rei dels Casats.

10.30 hores. ARREPLEGADA DELS BALLADORS. Durant el matí, els balladors aniran pels llocs de costum arreblegant les aportacions que botigues i particulars desitgen donar per portar-ho tot a l'Asil de Sant Joaquim.

15.15 hores. ARREPLEGADA DE BALLADORES. Els balladors iniciaran este acte arreblegant primer a les balladores i després a la Virreina i a la Reina dels Casats, al so de la xaramita i el tabal i els Fadrins aniran amb el Sonet. Seguidament es dirigiran a l'Asil de Sant Joaquim, on ballaran per als nostres majors.

*Cavaller, bon cavaller
li venim a demanar
que mos done l'aguinaldo
estes festes de Nadal*

17.00 hores. DANSES. Al carrer les Eres es ballarà la Dansa, les Folies i la jota de la Dansa al so de la xaramita i el tabalet. Ballaran els Casats, els Fadrins i tot aquell que vulga eixir al rogle. Per promoure els Tapats, la Regidoria de Tradicions i la Taula de les Festes d'Hivern donaran un premi al millor Tapat. Els jutges seran els Enfarinats, que donaran a conèixer el guanyador en finalitzar la Dansa.

22.30 hores. BALL DEL VIRREI al Pavelló Poliesportiu Municipal, amb balls tocats pel Sonet. L'entrada és gratuïta. Per potenciar l'ús de la nostra indumentària tradicional, es proposa que el públic vinga a ballar amb barret, capa i mantó. Abans de finalitzar el ball, els Casats protagonistes del 2024 donaran la volta en senyal de compromís.

~~~ SEGON DIA DE DANSES ~~~

DISSABTE, 30 DE DESEMBRE

9.30 hores. DIA DELS FADRINS. Junts, Fadrins i Casats, acompanyats pel Taller de Música Castell Vermell, aniran a arrebregar al Virrei i al Rei dels Fadrins, protagonistes del segon dia de Danses. Després, iniciaran una cercavila per diversos carrers i visitaran el barri de Fernoveta - Sant Miquel.

16.00 hores. ARREPLEGADA DE BALLADORES. Els balladors iniciaran este acte arreblegant primer a les balladores i després a la Virreina i a la Reina dels Fadrins, al so de la xaramita i el tabal i els Casats aniran amb el Sonet.

*Sinyo dona, sinyo dona!!!
Tire-mos un pastisset
que és el dia de Nadal
i ha nascut el Jesuset.*

17.00 hores. DANSES. Al carrer les Eres es ballarà la Dansa, les Folies i la jota de la Dansa al so de la xaramita i el tabalet. Ballaran els Casats, els Fadrins i tot aquell que vulga eixir al rogle. Per a promoure els Tapats, la Regidoria de Tradicions i la Taula de les Festes d'Hivern donaran dos premis en aquesta ocasió, al millor grup de Tapats

infantil i al millor grup de Tapats adult. Els jutges seran els components de la Dansa de Fadrins i de la Dansa de Casats, i donaran a conèixer els guanyadors en finalitzar la Dansa.

22.30 hores. BALL DEL VIRREI al Pavelló Poliesportiu Municipal, amb balls tocats pel Sonet. L'entrada serà gratuïta. Per potenciar l'ús de la nostra indumentària tradicional, es proposa que el públic vingi a ballar amb barret, capa i mantó. Abans de finalitzar el ball, els Fadrins protagonistes del 2024 donaran la volta en senyal de compromís.

~~~ REIS MAGS ~~~

Concurs Fotogràfic Reis Mags d'Ibi, organitzat per l'Associació Reis Mags i AFIBI.

DIMECRES, 3 DE GENER

12.00 hores. L'Associació Reis Mags organitza la VISITA AL CENTRE DE DIA d'una Comitiva Reial, on hi haurà intercanvi de regals per a les persones usuàries del centre.

DIJOUS, 4 DE GENER: DIA DE LA CARTA

11.00 hores: CERCAVILA DE CABUTS amb el Taller de Música Castell Vermell, des de la seu de l'Associació Reis Mags. El recorregut acabarà en la plaça dels Reis Mags, on hi haurà jocs d'animació a càrrec de l'Associació Wonder Factory per a les xiquetes i als xiquets.

17.00 hores. ARRIBADA DE L'HERALD DE SES MAJESTATS A IBI. Recepció a l'Ajuntament per part de les autoritats locals i l'Associació Reis Mags. Tot seguit s'iniciarà una desfilada pels carrers d'Ibi per arribar a les...

18.00 hores. A la plaça dels Reis Mags, l'estaran esperant milers de xiquets i xiquetes per entregar-li les cartes amb les seues demandes de joguets, regals i desitjos. L'Herald llegirà una missiva dels Reis Mags en què comunicarà a tots els xiquets i xiquetes que l'endemà faran la seua entrada a Ibi. A continuació tindrà lloc l'ENTREGA DE CARTES. Per la gran quantitat de xiquets i xiquetes que entreguen la carta a Ibi, Ses Majestats enviaran a l'Herald i a dos patges per cada rei per a recollir-les

perquè les lligem Ses Majestats els Reis Mags d'Orient.

22.30 hores. SOPAR DE L'HERALD a la fàbrica Rico, on totes les persones que vulguen podran assistir, amb la prèvia reserva de plaça.

DIVENDRES, 5 DE GENER:

11.00 hores. CERCAVILA DE CABUTS amb el Taller de Música del Castell Vermell d'Ibi, des de la seu de l'Associació Reis Mags. El recorregut acabarà en la plaça dels Reis Mags, on hi haurà jocs d'animació a càrrec de l'Associació Wonder Factory per a les xiquetes i als xiquets.

12.00 hores. VISITA A L'ASIL DE SANT JOAQUIM, on l'Associació Reis Mags oferirà regals a tots els ancians acompanyats d'una Comitiva Reial.

16.00 hores. CERCAVILA de les bandes de cornetes i tambors que participaran en la Cavalcada pels carrers del recorregut.

16.30 hores. ENTRADA DELS CAMIONS REIALS pels carrers habituals d'Ibi.

18.00 hores. "AUTO SACRAMENTAL" DELS REIS MAGS, entre l'avinguda Joaquín Vilanova i el carrer les Eres.

19.30 hores. XCIII CAVALCADA DELS REIS MAGS on desfilaran, pel recorregut habitual, la Sagrada Família, Pastors, el seguici del Rei Herodes, els Patges Reials i especialment Ses Majestats els Reis Mags MELCIOR, GASPÀR i BALTASAR. La Comitiva Reial farà entrada a Ibi per l'avinguda Joaquín Vilanova i iniciarà el recorregut pels carrers del poble per acabar a la plaça del Reis Mags, des d'on partiran cap arreu del món. Els Paqueters i les Paqueteres Reials del rei Baltasar, amb les seues escales i camions, repartiran joguets i regals a totes les xiquetes i els xiquets d'Ibi.

DISSABTE, 6 DE GENER:

11.00 hores. Des de la porta de l'Ajuntament, es farà una cercavila acompanyada pel Taller de Música Castell Vermell.

12.00 hores. SANTA MISSA. A la parròquia de Santiago Apóstol, solemne missa d'acció de gràcies, amb assistència de les autoritats locals i de l'Associació Reis Mags i la participació de la Coral Ibense.

ORGANITZA:

Regidoria de Festes i Tradicions de l'Ajuntament d'Ibi
Taula de les Festes d'Hivern d'Ibi

PATROCINA:

Ajuntament d'Ibi

COL·LABOREN:

Sonet d'Ibi
Associació Reis Mags
Grup de Danses d'Ibi
Taller de Música i Banda del Castell Vermell
Les persones que participen desinteressadament en la Festa

Nota: L'organització es reserva la possibilitat de qualsevol canvi en el programa d'actes, per la qual cosa es convida a consultar les xarxes socials oficials per evitar confusions.

Reis Mags

VII CONCURS DE CARTELLS ANUNCIADORS DE LA CAVALCADA DE REIS MAGS D'IBI, 2024

Títol: "El sueño antes de la noche de Reyes"
Autor: Antonio Marquina Cabrera.
Ibi.

Títol: "Ya vienen"
Autor: Rafael Miró Sánchez.
Ibi.

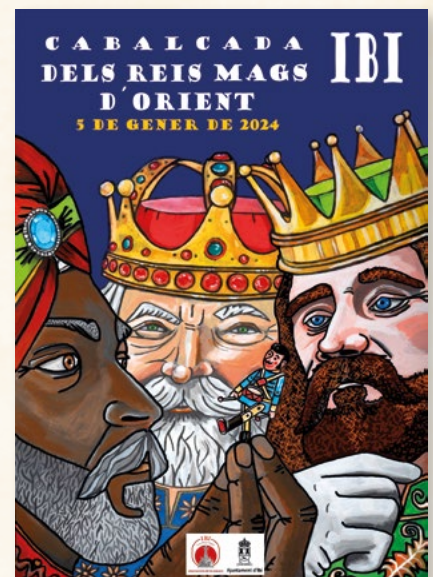
Títol: "Geometría Mágica"
Autor: Ferrán Pastor Pons.
Ibi.

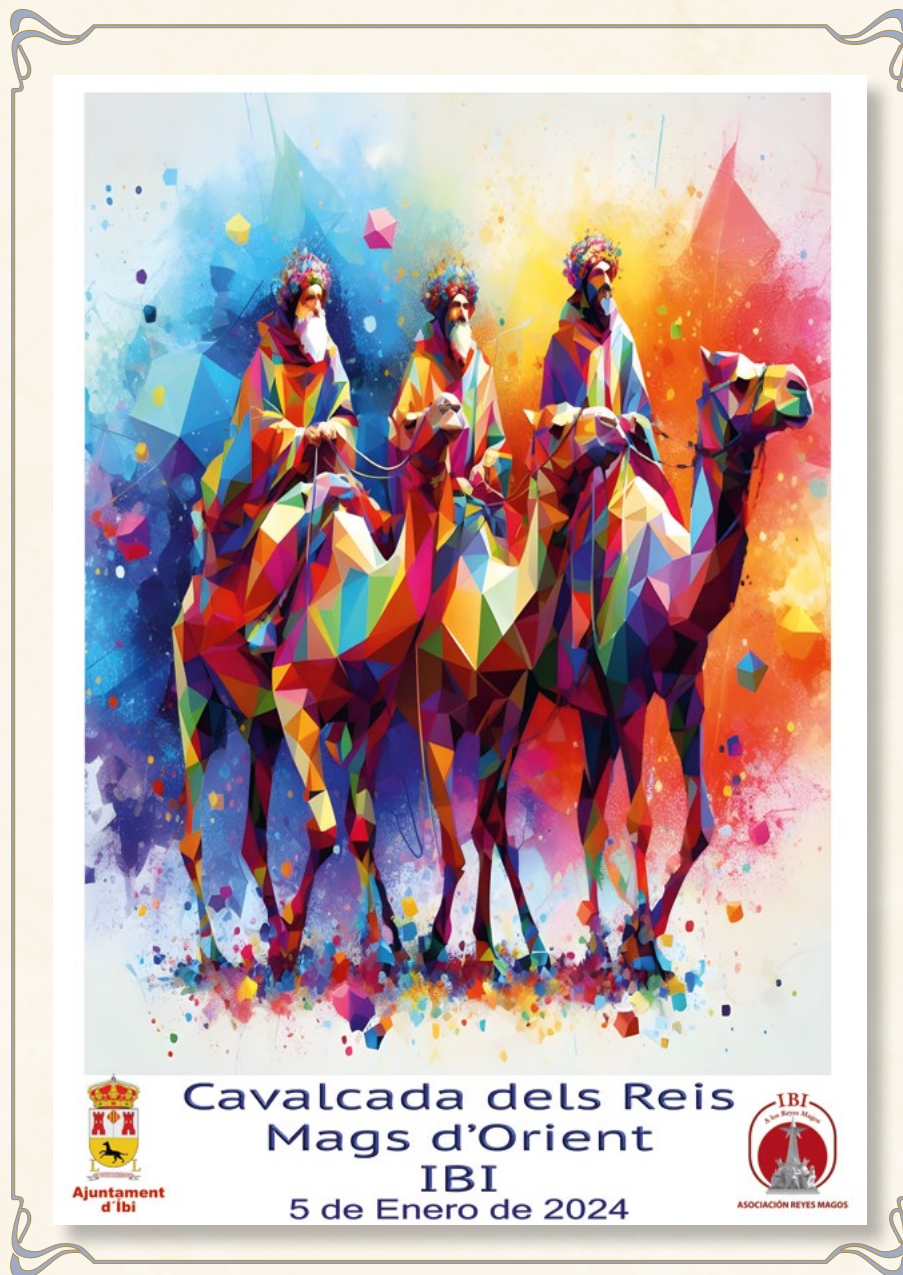
Títol: "Color"
Autor: Sergio Iborra Colomer.
Xàtiva.

Títol: "Siluetes Reials"
Autor: Ferran Pastor Pons.
Ibi.

Títol: "El juguete es mágico"
Autor: Ignacio Rodríguez Pinilla.
El Espinar (Segovia).

Cartell guanyador del VII Concurs de Cartells de la Cavalcada de Reis Mags d'Ibi, 2024.

Títol: "Reyes Magos de Oriente"

Autor: Álvaro Sánchez Ferrer. Alcantarilla (Murcia).

Ajuntament d'Ibi